

Briselē, 2022. gada 16. februārī
(OR. en)

6318/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0039(COD)

ESPACE 12	MI 117
RECH 90	CSC 45
COMPET 100	CSCGNSS 1
IND 43	CFSP/PESC 172
EU-GNSS 6	CSDP/PSDC 72
TRANS 86	CODEC 168
AVIATION 31	IA 14
MAR 25	CADREFIN 16
TELECOM 59	

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 57 final
Temats:	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par Savienības drošas savienojamības programmas izveidi 2023.–2027. gadam

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 57 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 57 *final*

Strasbūrā, 15.2.2022.
COM(2022) 57 final

2022/0039 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Savienības drošas savienojamības programmas izveidi 2023.–2027. gadam

{SEC(2022) 77 final} - {SWD(2022) 30 final} - {SWD(2022) 31 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā priekšlikuma vispārīgais mērķis ir izveidot drošu Savienības satelītsakaru sistēmu (turpmāk “programma”), kas garantē drošu, elastīgu un noturīgu satelītsakaru pakalpojumu sniegšanu visā pasaulē Savienības un dalībvalstu valdības vienībām.

Satelītsakari nodrošina visaptverošu pārklājumu, kas papildina zemes tīklus (uz zemes bāzētus tīklus kabeļu savienojumu veidā, piemēram, platjoslas optisko šķiedru vai bezvadu tīklus). Satelītsakari var nodrošināt nepārtrauktus digitālos sakarus vietās, kur nav zemes tīklu (piemēram, okeānos, lidojumu laikā vai attālās vietās, vai salās, kur nav mobilā vai platjoslas pārklājuma), kur tie ir gājuši bojā (piemēram, plūdos vai meža ugunsgrēkā) vai kur vietējiem tīkliem nevar uzticēties (krīzēs vai diplomātisko dienestu vajadzībām trešās valstīs, vai konfidencialu valdības operāciju gadījumā).

GOVSATCOM ir stratēģisks aktīvs, kas ir cieši saistīts ar valsts drošību un ko izmanto lielākā daļa dalībvalstu. Publiskie lietotāji parasti dod priekšroku valstij piederošiem¹ vai publiskā un privātā sektora kopējiem risinājumiem² vai izmanto īpašus akreditētus privātos pakalpojumu sniedzējus. Izmantošanas gadījumi ietver novērošanas operācijas, krīžu pārvaldību, tai skaitā civilās aizsardzības un humānās palīdzības operācijas dabas vai cilvēka izraisītu katastrofu gadījumos, kā arī svarīgākās infrastruktūras savienošanu un aizsardzību.

Ņemot vērā nepieciešamo ieguldījumu apjomu un sarežģītību, kā arī sinerģiju, ko varētu radīt kopējas spējas, GOVSATCOM jau 2013. gadā³ tika atzīta par daudzsološu Savienības iniciatīvu jomu, kas var sniegt būtisku ieguldījumu spēcīgas, drošas un noturīgas Eiropas Savienības mērķu sasniegšanā. Tagad tā ir Kosmosa stratēģijas Eiropai⁴, Eiropas Aizsardzības rīcības plāna⁵ un Eiropas Savienības globālās stratēģijas neatņemama sastāvdaļa. Savienības veidotas valdības satelītsakaru infrastruktūras ideja tika konsekventi atzinīgi novērtēta turpmākajos Padomes secinājumos⁶.

Pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 28. aprīļa Regulu, ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (turpmāk “Kosmosa regula”), tika sperts pirmais solis ceļā uz šo noturības mērķi, jo ar to izveidots īpašs Savienības kosmosa programmas GOVSATCOM komponents. Tās mērķis ir optimizēt esošās satelītsakaru jaudas izmantošanu valdības līmeņa lietotājiem, balstoties uz pieejamo valsts un privāto ES satelītsakaru resursu apvienošanu un koplietošanu. Tā kā satelītu kalpošanas laiks ir ierobežots (aptuveni 15 gadi ģeostacionārās orbītas (GEO) satelītiem), nākamajā desmitgadē būs jāpapildina vairākas valsts īpašumā esošās infrastruktūras, kas būs daļa no GOVSATCOM apvienošanas un koplietošanas⁷. Šā iemesla dēļ Regulā (ES) 2021/696 ir paredzēts, ka būs jānovērtē satelītsakaru vajadzību attīstība.

¹ Valsts īpašumā satelītsakari ir, piemēram, Francijā, Vācijā, Grieķijā, Itālijā, Luksemburgā un Spānijā.

² Piemēram, Vācijas *Satcom BW* vai Luksemburgas *GovSat*.

³ [Eiropadomes 2013. gada 19. un 20. decembra secinājumi](#).

⁴ Kosmosa stratēģija Eiropai (COM(2016) 705 final).

⁵ Eiropas Aizsardzības rīcības plāns (COM(2016) 950 final).

⁶ [2013. gada decembra secinājumi \(EUCO\)](#), [2014. gada decembra secinājumi \(COMPET Space\)](#), [2015. gada maija secinājumi \(FAC Defence\)](#).

⁷ [PwC \(2016\) “Satellite Communication to support EU Security Policies and Infrastructures”](#).

Saskaņā ar regulu, ja šajā novērtējumā atklājas, ka šī pieeja nav pietiekama, lai segtu augšo pieprasījumu, jābūt iespējai pieņemt lēmumu pāriet uz otro posmu un pēc pasūtījuma izstrādāt kosmosa papildu infrastruktūru vai jaudas ar vienu vai vairākām publiskā un privātā sektora partnerībām, piemēram, ar Savienības satelītsakaru operatoriem.

Vairākos pētījumos⁸ ir pamatota šī vajadzību attīstība. Satelītsakari tradicionāli izmantoti balss sakariem un datu pārsūtīšanai attālos reģionos (piemēram, jūrā), taču izmantošanas gadījumu raksturs strauji attīstās, un tas prasa zema latentuma⁹ veikspēju un globālu pārklājumu. Lai gan satelītsakari galvenokārt ir balstīti uz ģeosinhroniskiem (GEO) kosmiskajiem aparātiem, tehnikas progress ir ļāvis izveidot neģeostacionāras orbītas (NGSO) sakaru pavadoņu grupas, kas ietver zemās Zemes orbītas (LEO) un vidējās Zemes orbītas (MEO) pavadoņus, un piedāvāt veikspēju, kas atbilst šīm mainīgajām lietotāju vajadzībām.

Augošais hibrīddraudu un kiberdraudu līmenis, kā arī dabas katastrofu iespējamība nosaka valdības līmeņa dalībnieku mainīgās vajadzības pēc augstākas drošības, uzticamības un piekļuves atbilstošiem satelītsakaru risinājumiem. Kvantu datoru attīstība rada papildu draudus. Paredzams, ka kvantu datori ar to fundamentāli uzlabotajām iespējām spēs atšifrēt pašlaik aizšifrēto saturu. Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras (EuroQCI)¹⁰ iniciatīvas mērķis ir izstrādāt nākotnes prasībām atbilstošas kriptogrāfiskas sistēmas, lai piedāvātu vēl nebijuša līmeņa drošus sakarus un pretotos turpmākiem kvantiskās datošanas uzbrukumiem. EuroQCI pašlaik tiek finansēta no “Apvāršņa Eiropas”, programmas “Digitālā Eiropa”, kā arī Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta digitalizācijas sadaļas līdzekļiem. Turklāt Komisijas stratēģiskās prognozēšanas ziņojumā¹¹ digitālā hipersavienojamība un tehnoloģiskā pārveide ir minēta kā viena no nākamajā pusgadsimtā dominējošajām megatendencēm, kuras pamatā būs nepieredzēts pieprasījums pēc pakalpojumiem, piemēram, datu ekonomikā un finanšu jomā.

Šo tendenču dēļ globālo satelītsakaru savienojamību arvien biežāk uzskata par stratēģisku aktīvu. Šim nolūkam tiek īstenoti vairāki lieli trešo valstu valdību atbalstīti projekti ar dažādiem savienojamības stratēģiskajiem mērķiem¹². Tas, ka šādu stratēģisku infrastruktūru veidošanu ir uzsākušas visas lielākās kosmosa lielvalstis, liecina par augšo globālo vajadzību pēc valdības pakalpojumiem, lai nodrošinātu noturīgu savienojamību ne tikai nolūkā atbalstīt savas drošības operācijas, bet arī nolūkā savienot kritiskās infrastruktūras, pārvaldīt krīzes situācijas, kā arī atbalstīt robežuzraudzību un jūras uzraudzību.

Līdz šim zemajā Zemes orbītā (LEO) vai vidējā Zemes orbītā (MEO) netiek izmantoti vai nav plānots izmantot tādus ES aktīvus, kas varētu apmierināt valdības līmeņa lietotāju augošās vajadzības. Visas pašreizējās dalībvalstu rīcībā esošās pieejamās satelītsakaru jaudas, kas nodrošina valdības pakalpojumus, ir balstītas uz samazinātu GEO aktīvu skaitu, kas galvenokārt aptver Eiropu. Lielākā daļa jaudas ir paredzēta militārām misijām ar stingru pārvaldības kontroli (no īpašumā esošas infrastruktūras līdz stingrām publiskā un privātā sektora partnerībām). Turklāt, tā kā pakalpojumi, ko nodrošina šīs MILSATCOM spējas, ir pielāgoti īpašām militārām vajadzībām, sevišķi attiecībā uz frekvenci, šifrēšanu, signāla

⁸ *The European Networking for satellite Telecommunication Roadmap for the governmental Users requiring Secure, interoperable, Innovative and standardised services (ENTRUSTED)* – pētniecības projekts, kas finansēts ES pētniecības un inovācijas programmas “Apvāršnis 2020” ietvaros, kā arī pētījums “Pamatu veidošana ceļā uz drošu kosmosa savienojamības sistēmu” (DEFIS/2020/OP/008).

⁹ Latents – aizkaves ilgums, ko mēra milisekundēs (ms) un kas rodas, veicot datu pārraidi uz satelītu un atpakaļ.

¹⁰ *European Quantum Communication Infrastructure (EuroQCI) Declaration*.

¹¹ *Strategic Foresight Report 2021*. en.pdf (europa.eu).

¹² Piemēram, ASV Kosmosa attīstības aģentūras “Transporta slānis” – 300 līdz vairāk nekā 500 satelītu grupa LEO (no 750 km līdz 1200 km augstumā) vai Krievijas Roscosmos “Sfera” – 640 satelītu grupa 870 km orbītā.

specifiku, galiekārtu un klasifikācijas līmeni, tos nevar izmantot lielākajā daļā civilo valdības lietojumu.

Zema latentuma tehnoloģiju progresa ietekmē ASV, Ķīnā un Krievijā ir parādījušās dažādas valsts atbalstītas vai subsidētas pavadoņu megagrupas, kas nav saistītas ar ES. Tajā pašā laikā šo megagrupu straujā pieauguma dēļ trūkst pieejamu frekvenču piešķirumu un orbitālo pozīciju. Apvienojumā ar GOVSATCOM ierobežoto darbības laiku tas rada nepieciešamību steidzami izveidot kosmosā bāzētu drošas savienojamības sistēmu ES vajadzībām. Programma novērstu valdību satelītsakaru pakalpojumu jaudas un spēju trūkumu.

Programmai būtu jānodrošina arī iespēja, ka privātais sektors sniedz komerciālus satelītsakaru pakalpojumus. Šādi komercpakalpojumi nodrošinātu ātrdarbīgu platjoslas pakalpojumu pieejamību un nepārtrauktu savienojamību visā Eiropā, likvidējot nestrādes zonas un palielinot kohēziju dalībvalstu teritorijās, tai skaitā lauku, perifēros, attālos un izolētos reģionos un salās, kā arī nodrošinātu savienojamību stratēģiski svarīgās ģeogrāfiskās teritorijās ārpus Savienības.

Ietekmes novērtējumā par vispiemērotāko īstenošanas modeli programmas mērķu sasniegšanai tika atzīta publiskā un privātā sektora partnerība. Tā ļautu balstīties uz esošo ES satelītsakaru tehnoloģisko un infrastruktūras bāzi un nodrošināt stabilus un novatoriskus valdības pakalpojumus. Vienlaikus šāds modelis ļautu privātā sektora partneriem papildināt programmas infrastruktūru ar papildu spējām, lai piedāvātu komercpakalpojumus. Turklāt tas ļautu optimizēt izvēršanas jeb ieviešanas un ekspluatācijas izmaksas, dalot izstrādes un ieviešanas izmaksas par komponentiem, kas ir kopīgi gan valdības, gan komerciālajām infrastruktūrām, kā arī ekspluatācijas izmaksas, nodrošinot augstu jaudas savstarpējās izmantošanas līmeni. Tas stimulētu inovāciju, sevišķi mazos un vidējos uzņēmumos un jaunuzņēmumos, kas ievieš jaunas kosmiskās tehnoloģijas un lietojumus (jauno kosmisko rūpniecību, angļu valodā "New Space"), ļaujot publiskā un privātā sektora partneriem kopīgi uzņemties pētniecības un izstrādes riskus.

Paralēli šai programmai:

- programmā "Apvārsnis Eiropa" īpašu daļu no tās 4. kopas komponentiem piešķirs pētniecības un inovācijas darbībām, kas ļaus publiskā un privātā sektora partneriem kopīgi uzņemties pētniecības un izstrādes riskus, tai skaitā attiecībā uz potenciālajām tehnoloģijām, kuras varētu izstrādāt jaunajā kosmiskajā rūpniecībā;
 - Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments (NDICI) "Eiropa pasaulē" piešķirs īpašu daļu no savām darbībām, kas ļaus publiskā un privātā sektora partneriem kopīgi uzņemties ieviešanas un ekspluatācijas riskus saistībā ar savienojamības sistēmu, kura ļaus piedāvāt virkni pakalpojumu ar papildu ieguvumiem starptautiskajiem partneriem;
 - Savienības kosmosa programma īpašu tās GOVSATCOM komponenta daļu piešķirs darbībām, kas saistītas ar GOVSATCOM centra izveidi, kurš veidos daļu no drošas savienojamības sistēmas zemes infrastruktūras.
- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ierosinātā programma ir saskanīga ar pašreizējo ES kosmosa politiku. Galvenais, programma uzlabotu ES kosmiskās jaudas, ko pašlaik veido ES satelītnavigācijas (*Galileo*) un Zemes

novērošanas (*Copernicus*) sistēmas, kā arī kosmosa situācijas apzināšanās sistēmas. Programmas pamatā ir Savienības kosmosa programmas ES GOVSATCOM komponents.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums ir saskanīgs ar vairākām citām Savienības politikas jomām. Konkrēti, valdības pakalpojumu sniegšana nodrošinātu turpmāku kohēziju saskaņā ar Savienības Digitālo stratēģiju un Kiberdrošības stratēģiju, nodrošinot Eiropas infrastruktūras, tīklu un sakaru integritāti un noturību. Programma darbotos ES vadībā un nodrošinātu ļoti augstu drošības līmeni, tādējādi stiprinot spēju nodrošināt integrētu ES reakciju uz drošības apdraudējumiem, kā prasīts **ES Drošības savienības stratēģijā** un Globālajā **Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas** stratēģijā. Pakalpojumi savienotu tādas **stratēģiski svarīgus reģionus** kā Arktika un Āfrika saskaņā ar politikas mērķrādītājiem šajos reģionos un **stratēģiju Global Gateway**.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 189. panta 2. punkts, kas ir juridiskais pamats Savienības pasākumu pieņemšanai saistībā ar Eiropas kosmosa politiku.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Ņemot vērā savienojamības globālo mērogu un raksturu, šo jautājumu nevar risināt ne vietējā, ne pat reģionālā līmenī.

Programma papildinās esošos ES GOVSATCOM pasākumus, kas attiecas uz valdību satelītsakaru jaudas apvienošanu un koplietošanu. Tomēr neviena ES dalībvalsts viena pati nespēj apmierināt visas mainīgās lietotāju vajadzības un segt ar tām saistītās izmaksas.

ES risinājums nodrošina pievienoto vērtību, jo rīcība un koordinācija ES līmenī ļautu izvairīties no centienu dublēšanās Savienībā un dalībvalstīs. Tas ļautu labāk izmantot esošos resursus, palielināt drošību un noturību, sevišķi – izmantojot kvantisko kriptogrāfiju, uzlabot pārklājumu un nodrošināt plašāku pakalpojumu klāstu. Tas nodrošinātu ieguvumus arī citām ES un dalībvalstu tematiskajām politikas jomām.

ES līmeņa rīcība nodrošina apjomradītus ietaupījumus. Individuālās lietotāju vajadzības dalībvalstīs parasti ir neviendabīgas un bieži vien neparedzamas apjoma, jaudas, laika un atrašanās vietas ziņā. Visu izmantošanas gadījumu kopsaucējs ir nepieciešamība pēc elastīguma, jo vajadzība pēc satelītsakaru jaudas bieži vien ir neprognozējama un mainīga. Lai panāktu šādu elastību attiecībā uz piekļuvi jaudai, ir vajadzīgi lieli ieguldījumi.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums paredz tikai tādas pasākumus, kas vajadzīgi, lai sasniegtu šīs programmas galvenos mērķus. Proti, priekšlikumā ir noteiktas minimālās prasības Eiropas drošas savienojamības sistēmas izveidei un piemērotu valdības satelītsakaru pakalpojumu sniegšanai. Šajā saistībā sistēmas jauda tiks veidota tā, lai cita starpā papildinātu esošās dalībvalstu satelītsakaru jaudas un segtu plānotās papildu jaudas vajadzības. Priekšlikums neievieš nekādus ierobežojumus dalībvalstu valdības līmeņa dalībnieku iespējai izvēlēties tās spējas, kuras tie nolemj izmantot.

Paredzams, ka priekšlikums pozitīvi ietekmēs Savienības kosmosa nozari, ieskaitot jauno kosmisko rūpniecību. Turklāt iedzīvotāji gūs labumu no uzlabotas civilās aizsardzības operatīvās darbības.

Visbeidzot, programmai piešķirtais budžets ir piemērots izvirzīto mērķu sasniegšanai un nepārsniedz nepieciešamo. Programmas īstenošanai nepieciešamie līdzekļi ir noteikti, pamatojoties uz vairākām rūpīgām analīzēm un aplēsēm, kas veiktas kā daļa no ietekmes novērtējuma un aprakstītas turpmāk.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Vēlamais instruments ir Eiropas Parlamenta un Padomes regula. Tā nodrošina programmas rezultatīvai īstenošanai nepieciešamo vienveidību un tiešu piemērošanu, vienlaikus nodrošinot tai pienācīgu redzamību un tās īstenošanai nepieciešamos finanšu resursus.

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Retrospektīvās izvērtēšanas / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šī programma ir balstīta uz informāciju, kas iegūta ekspertu grupu sanāksmēs, sabiedriskajās apspriešanās un semināros, kuros apkopoti visu attiecīgo ieinteresēto personu (dalībvalstu un nozares pārstāvju) viedokļi, konkrēti:

- Kopš 2016. gada saistībā ar ES GOVSATCOM iniciatīvu ir notikušas vairākas ekspertu grupu sanāksmes ar dalībvalstīm; tajās apspriestas valdību satelītsakaru vajadzības, apvienošanas un koplietošanas izveide, īstenošanas aspekti un attīstība saistībā ar pašreizējo programmu.
- 2021. gadā notika vairākas divpusējas sanāksmes ar dalībvalstīm, lai noskaidrotu to konkrētās vajadzības attiecībā uz valdības satelītsakariem un iespējamās bažas saistībā ar programmu. Lielākā daļa dalībvalstu norādīja, ka tās nepārprotami atbalsta programmu un tās vispārējos mērķus.
- Komisija 2021. gada maijā un novembrī rīkoja divus seminārus ar dalībvalstīm par tematu “Droša savienojamība. Pašreizējā situācija”. Semināru dalībnieki uzzināja par panākto progresu tehniskajā pētījumā par drošu savienojamību, kā arī par iespējamām sistēmas ekspluatācijas modeļiem. Semināros dalībvalstu pārstāvji varēja aktīvi iesaistīties, uzdot jautājumus un sniegt komentārus, kas tika ņemti vērā, izstrādājot šo priekšlikumu.
- 2021. gada jūnijā Komisija rīkoja semināru par drošu savienojamību Eiropas jaunās kosmiskās rūpniecības ekosistēmai. 458 dalībnieki (tai skaitā 196 MVU un jaunuzņēmumi) apsprieda novatoriskas idejas drošas savienojamības programmai un jaunās kosmiskās rūpniecības potenciālo lomu.
- Kā sabiedrības atsauksmes par sākotnējo ietekmes novērtējumu Komisija saņēma atsauksmes no 13 ieinteresētajām personām, kas pārstāvēja ES mazapdzīvota apgabala (1), privātu uzņēmumu (8), uzņēmējdarbības asociāciju (2), nevalstiskas organizācijas (1) un privātpersonas (1) viedokli. Nozares pārstāvji atbalstīja programmu, un vairums deva priekšroku publiskā un privātā sektora partnerības (PPP) pieejai.

Dalībvalstis ir vienprātis par nepieciešamību rīkoties. Vairākas dalībvalstis uzsvēra, ka valsts jaudas vien varētu apmierināt īstermiņa vajadzības, taču ilgtermiņā ar tām nepietiks.

Daži trūkumi (piemēram, Arktikā) jau ir dokumentēti. Turklāt vairākas dalībvalstis apstiprināja, ka to valdībām arvien vairāk ir nepieciešama garantēta piekļuve drošiem satelītsakariem.

Dalībvalstis arī uzsvēra, ka ir jāiesaista jaunā kosmiskā rūpniecība, jo jaunuzņēmumi ir pierādījuši, ka ir tehnoloģiski attīstīti un vēlas sniegt ieguldījumu ar novatoriskiem risinājumiem.

ES kosmosa nozares pārstāvji zināšanu uzkrāšanas posmā apstiprināja, ka ES privātie uzņēmumi neplāno paši veidot sakaru pavadonu grupu, lai apmierinātu valdību mainīgās un augošās vajadzības pēc zema latentuma risinājumiem. Tomēr tie atzinīgi novērtēja iespēju sadarboties ar ES šādas sistēmas izveidē.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Priekšlikuma pamatā ir arī savāktie dati un konstatējumi, kas gūti pētījumā “Pamatu veidošana ceļā uz drošu kosmosa savienojamības sistēmu”¹³.

Komisija arī noslēdza līgumu ar neatkarīgu konsultantu, lai atbalstītu programmas netiešo ieguvumu analīzi ar attiecīgu ekonometrisku atbalstu un analīzi.

Visbeidzot, no dalībvalstīm un attiecīgajām nozares ieinteresētajām personām tika savākti kvantitatīvi un kvalitatīvi dati, kas pamato šo priekšlikumu. Šis priekšlikums balstās arī uz Komisijas darbu saistībā ar ES kosmosa programmas GOVSATCOM komponentu un EuroQCI iniciatīvu, kā arī uz pētniecības darbībām, kas veiktas projekta ENTRUSTED¹⁴ ietvaros.

- **Ietekmes novērtēšana**

Saskaņā ar labāka regulējuma politiku Komisija veica programmas izveides ietekmes novērtēšanu.

Ietekmes novērtēšanā analizētās problēmas, kas minētas arī iepriekš, ļāva formulēt trīs konkrētus politikas mērķus:

- nodrošināt, ka tiek sniegti droši satelītsakari mainīgajām sabiedrības vajadzībām,
- palielināt dalībvalstu un ES operāciju noturību, garantējot piekļuvi drošiem satelītsakariem,
- nodrošināt, ka valdības sakaru vajadzības nav kritiski atkarīgas no trešo valstu infrastruktūras.

Lai novērstu jaudas trūkumu drošu valdības pakalpojumu sniegšanā un sasniegtu mērķus visproduktīvākajā un visefektīvākajā veidā, tika apsvērti turpmāk aprakstītie politikas risinājumi.

Saskaņā ar pamatscenāriju ES neveiktu nekādas darbības papildus tām, kas pašlaik tiek īstenotas saistībā ar ES GOVSATCOM. Par pamatscenāriju tiek uzskatīta ES GOVSATCOM 1. posma turpināšana, t. i., tikai pašreizējā dalībvalstu un privāto satelītsakaru sistēmu apvienošana un koplietošana. Šādā scenārijā atsevišķas dalībvalstis vai ES uzņēmumi var nolemt izstrādāt jaunus satelītsakaru pakalpojumus un daļu to jaudas var pārdot ES

¹³ [DEFIS/OP/2020/008](#).

¹⁴ *European Networking for satellite Telecommunication Roadmap for the governmental Users requiring Secure, interoperable, Innovative and standardised services (ENTRUSTED)*; [ENTRUSTED](#) ir pētniecības projekts, ko finansē ES pētniecības un inovācijas programma “Apvārsnis 2020”.

GOVSATCOM kopējam resursam. Pārejai uz ES GOVSATCOM 2. posmu sākotnēji plānotajā termiņā visos gadījumos būtu nepieciešams tiesību akts, papildu budžets un pieejami frekvenču piešķirumi.

Novērtējot tika apsvērts arī tas, vai ES varētu iegādāties drošus akreditētus pakalpojumus no publiskā vai privātā sektora izveidotiem risinājumiem, kas pašlaik ir pieejami tikai ārvalstu tirgus pakalpojumu sniedzējiem (3. risinājums – ES nepiederošu valstu satelītu grupa). Lai gan ES satelītsakaru tirgus jau ir labi attīstīts, pašlaik nav tādu ES pakalpojumu sniedzēju, kas varētu apmierināt visas augošās un mainīgās vajadzības, kas rodas valdībām. Tomēr no drošības un atklātas stratēģiskās autonomijas viedokļa nav ieteicams pirkt pakalpojumus no privātiem avotiem ārpus ES, jo dalībvalstīm un ES iestādēm valdības vajadzībām ir nepieciešama garantēta un neierobežota piekļuve drošiem savienojamības pakalpojumiem bez nepieciešamības prasīt trešās personas piekrišanu. Tādējādi ar šo 3. risinājumu netiktu sasniegti konkrētie mērķi.

Tāpēc ES ir jārīkojas, lai nodrošinātu šo pakalpojumu sniegšanu, vai nu pilnībā finansējot un iegādājoties savu sistēmu (1. risinājums – pilnīgi publiska sistēma), vai piesaistot privātos resursus (2. risinājums – koncesijas līgums ar komerciālas izmantošanas tiesībām). Ar 1. un 2. risinājumu konkrētie mērķi tiktu sasniegti vienādā mērā, taču 2. risinājums ierindoja augstāk attiecībā uz ekonomiskajiem ieguvumiem, ko tas var radīt.

Kopējie ekonomiskie ieguvumi no 1. un 2. risinājuma ir saistīti ar jaunas infrastruktūras ieviešanu, kas ES kosmosa nozarē nodrošinātu 17–24 miljardu EUR bruto pievienoto vērtību un papildu darba vietas. Tiek lēsts, ka ieguldījumi kosmosa augšupējā infrastruktūrā radīs seškārtīgu ietekmi lejupējās nozarēs¹⁵. Papildu ietekmi rada lejupējās nozares, kas izmanto kosmosa nozares sniegtos pakalpojumus, tehnoloģijas un datus, lai uzlabotu savu darbību. Tiek lēsts, ka to bruto pievienotā vērtība būtu 10–19 miljardi EUR.

2. risinājumā piedāvātajai papildu iespējai privātajam sektoram veikt turpmākus ieguldījumus, lai attīstītu komercpakalpojumus, būtu jārada lielāks ekonomiskais ieguvums lejupējai nozarei, jo tas paver iespēju izmantot ievērojamas komerciālā tirgus iespējas. Ja privātā sektora partneri izvēlētos attīstīt papildu infrastruktūru komercpakalpojumiem, tas varētu radīt papildu bruto pievienoto vērtību un darba vietu skaita pieaugumu ES kosmosa nozarē gan augšupējās, gan lejupējās nozarēs.

Kas attiecas uz sociālo ietekmi, valdības satelītsakari uzlabo ES infrastruktūras un sabiedrisko pakalpojumu noturību, tādējādi palielinot to darbības rezultātu sociālo ietekmi. Pievienotā vērtība, ko sniedz spēja sazināties ārkārtas situācijā un katastrofu gadījumā, ir ārkārtīgi liela iedzīvotājiem, kā arī cilvēkiem, kas ir atbildīgi par kritiskās infrastruktūras objektiem. Turklāt papildu ieguldījums komerciālajā infrastruktūrā vēl vairāk palielinātu sociālo ietekmi.

Attiecībā uz programmas ietekmi uz vidi – 2. risinājumam, kas paredz papildu infrastruktūras izstrādi, būtu ietekme uz vidi, ko radītu sistēmas ražošana un ieviešana. Tomēr salīdzinājumā ar citām nozarēm kosmisko aparātu ražošana nerada ievērojamu siltumnīcefekta gāzu emisiju. Turklāt izstrāde atbilstu starptautiskajiem standartiem par kosmosa vides aizsardzību (piemēram, ANO Kosmosa miermīlīgas izmantošanas komitejas (COPUOS) un Starpaģentūru kosmisko atkritumu koordinācijas komitejas (IADC) pamatnostādņēm par kosmisko atlūzu daudzuma mazināšanu¹⁶), kā arī spēkā esošajiem valstu tiesību aktiem¹⁷. Turklāt gaidāms, ka programma pozitīvi ietekmēs vidi līdzīgi kā *Galileo* un *Copernicus*, attiecībā uz ko ir

¹⁵ [ES Padome: ES kosmosā.](#)

¹⁶ [IADC.](#)

¹⁷ [Space debris mitigation standards adopted by States and international organizations.](#)

novērtēts, ka vides ieguvumi, ko rada komponentu izmantošana, ir aptuveni divas reizes lielāki nekā to vidiskā pēda. Vidiskie ieguvumi ietver, piemēram, satelītsakaru pakalpojumus jūras uzraudzībai, kas atbalsta piesārņojuma noteikšanu un reaģēšanu uz vides monitoringu, un spēju nodrošināt netraucētu sakaru jaudu ikreiz, kad infrastruktūra ir traucēta, sevišķi klimata pārmaiņu izraisītu plūdu, viesuļvētru vai citu ekstremālu laikapstākļu gadījumos.

Visbeidzot, 2. risinājumam ir papildu priekšrocības, jo tas:

- uzlabo valdības pakalpojumu sniegšanu (zems latentums, noturība, drošība, garantēta piekļuve, autonoma lietošana),
- ļauj sniegt papildu komercpakalpojumus (ekonomiskā izaugsme, sociālie ieguvumi),
- optimizē Savienības budžeta izmaksas par:
 - izstrādi un ieviešanu, nodrošinot apjomradītus ietaupījumus,
 - darbībām ar jaudas savstarpējo izmantošanu,
- veicina novatorisku tehnoloģiju ieviešanu, it īpaši – iesaistot jauno kosmisko rūpniecību (tehnoloģiju riska sadale starp publisko un privāto sektoru).

Attiecībā uz izmaksām – aplēstās izmaksas, kas saistītas ar valdības pieprasījuma apkalpošanai paredzēto satelītsakaru jaudu, ir aptuveni 6 miljardi EUR, kas saistīti ar valdības pakalpojumu sniegšanai nepieciešamās infrastruktūras ieviešanu. Saskaņā ar 2. risinājumu izmaksas tiek sadalītas starp Savienības budžeta iemaksām, dalībvalstu iemaksām un privātā sektora iemaksām.

Ietekmes novērtējuma projekts tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei 2021. gada 11. oktobrī. Pēc tam, kad padome bija sniegusi negatīvu atzinumu par pirmo ietekmes novērtējuma ziņojuma projektu, 2021. gada 21. decembrī padomei tika iesniegts pārskatīts ietekmes novērtējuma projekts otrajam atzinumam. Lai gan padome ņēma vērā uzlabojumus, kas veikti, reaģējot uz tās sākotnējām piezīmēm, tā tomēr 2022. gada 12. janvārī atkārtoti sniedza negatīvu atzinumu, jo ietekmes novērtējumā joprojām bija būtiski trūkumi attiecībā uz: 1) analītisko saskaņotību starp problēmas definīciju, mērķiem, risinājumiem, kritērijiem risinājumu salīdzināšanai un turpmāko uzraudzības rādītāju noteikšanu; 2) skaidrojumu trūkumu par politikas risinājumu izvēli tehnisko risinājumu ziņā; 3) termiņu trūkumu un finansējuma avotu noteikšanu; 4) skaidrību par metodoloģiskajiem pieņēmumiem un minēto sekundāro datu pamatotību; 5) paskaidrojumu trūkumu par programmas saderību ar Klimata akta mērķiem.

Tāpēc, atbildot uz padomes otrā negatīvā atzinuma piezīmēm, ietekmes novērtējums ir papildināts ar pielikumu, kurā sniegti papildu precizējumi un daži pierādījumi par jomām, kurās padome savā atzinumā bija sniegusi konkrētus uzlabojumu ieteikumus.

Eiropas Komisijas darba metodes dod iespēju priekšsēdētājas vietniekam jautājumos par iestāžu attiecībām un nākotnes plānošanu apstiprināt tādas iniciatīvas turpināšanu, par kuru Regulējuma kontroles padome ir pieņēmusi otru negatīvu atzinumu. Ir svarīgi arī norādīt, ka Regulējuma kontroles padomes atzinumi ir ietekmes novērtējuma kvalitātes novērtējums, nevis attiecīgā tiesību akta priekšlikuma novērtējums.

Ņemot vērā šīs programmas politisko nozīmi, rīcības steidzamību un to, ka papildu precizējumi un pierādījumi tiek uzskatīti par pietiekamu risinājumu konstatētajiem trūkumiem un Regulējuma kontroles padomes ierosinātajiem precizējumiem, Komisija – arī ņemot vērā priekšsēdētājas vietnieka jautājumos par iestāžu attiecībām un nākotnes plānošanu pausto piekrišanu – ir atzinusi par lietderīgu turpināt programmas izveidi.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas

- **Pamattiesības**

Programma atbilst Pamattiesību hartai ("harta"). Tā nodod dalībvalstu valdību un ES dalībnieku rīcībā kopīgu instrumentu drošu satelītsakaru veidā. Pastiprinot drošības jomas dalībnieku darbības rezultativitāti, programma var palīdzēt aizsargāt un stiprināt iedzīvotāju tiesības uz drošību (hartas 6. pants) un diplomātisko vai konsulāro aizsardzību, uzturoties trešā valstī (hartas 46. pants). Programma var arī uzlabot personas datu aizsardzību (hartas 8. pants), jo pastiprinātā satelītsakaru drošība uzlabos informācijas aizsardzības līmeni pret trešām personām, sevišķi pret slepenu noklausīšanos vai mērīšanu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Savienības ieguldījums no 2021. līdz 2027. gadam ir 2400 miljoni EUR faktiskajās cenās, no kuriem 1600 miljoni EUR tiks izmantoti saskaņā ar jauno Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam un 800 miljoni EUR – saskaņā ar trim citām programmām: 430 miljoni EUR – saskaņā ar programmu "Apvārsnis Eiropa", 220 miljoni EUR – saskaņā ar Savienības kosmosa programmu un 150 miljoni EUR – saskaņā ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*).

Sīki izstrādāta priekšlikuma budžeta un finanšu struktūra attiecībā uz Savienības budžetu ir izklāstīta priekšlikumam pievienotajā finanšu pārskatā, un tā tiks segta no 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas pieejamajiem līdzekļiem.

Savienības drošas savienojamības programmai ir piešķirti 1600 miljoni EUR, samazinot Savienības kosmosa programmas līdzekļus par 260 miljoniem EUR, Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (*NDICI*) "rezervi jaunām problēmām un prioritātēm" par 150 miljoniem EUR, Eiropas Aizsardzības fonda (EAF) līdzekļus par 400 miljoniem EUR, programmas "Digitālā Eiropa" (*DEP*) līdzekļus par 440 miljoniem EUR un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI) digitalizācijas sadaļas līdzekļus par 200 miljoniem EUR, kā arī 50 miljoni EUR no 1. izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un 100 miljoni EUR no DFS 5. izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves.

Komisija ierosina veikt Eiropas kosmosa programmas, EISI, EAF, *DEP* un *NDICI* finansējuma samazinājumus 15 % robežās, kā paredzēts 18. punktā Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, arī par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai.

Priekšlikuma 14. pantā paredzēts, ka programmu īsteno tiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu vai netiešā pārvaldībā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajām struktūrām.

Programmas aplēstās izmaksas ir aprēķinātas, pamatojoties uz padziļinātu analīzi un Komisijas pieredzi, kas gūta, pārvaldot ES kosmosa programmu, kā arī veicot sagatavošanās pētījumus un apspriešanās ar ieinteresētajām personām. Šai regulai pievienotajā finanšu pārskatā norādītās aplēstās cilvēkresursu vajadzības atspoguļo būtisku vajadzību nodrošināt lietpratības nepārtrauktību.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Priekšlikuma 6. panta 1. punktā noteikts, ka programmu īsteno, izmantojot līgumus, tai skaitā, bet ne tikai koncesijas līgumus, kā noteikts Finanšu regulas 2. panta 14. punktā, vai jauktus līgumus.

Programma tiks izvērtēta pēc trim gadiem pēc regulas stāšanās spēkā un pēc tam reizi četros gados. Programmas izvērtējumā saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma pamatnostādņēm tiks vērtēta programmas rezultativitāte, efektivitāte, saskaņotība un ES pievienotā vērtība. Saskaņā ar priekšlikuma 37. pantu īpaša uzmanība tiks pievērsta programmas nodrošināto pakalpojumu izpildei un lietotāju vajadzību attīstībai. Turklāt tiks veikts ES piegādes ķēdes kritisko komponentu un gatavības novērtējums, lai nodrošinātu, ka valdības sakaru vajadzības nav kritiski atkarīgas no trešo valstu infrastruktūras. Izvērtēšanu veiks galalietotāji – ES iestādes un aģentūras, koncesionārs un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra (EUSPA) kopā ar Komisiju.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas

- **Detalizēts īpašo priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikumam ir 11 nodaļas. Tas ir strukturēts šādi:

I nodaļā ir ietverti vispārīgie noteikumi, kuros izklāstīts priekšlikuma priekšmets, proti, izveidot Savienības drošas savienojamības sakaru sistēmu Savienības 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas laikposmam. Nodaļā ir izklāstīti programmas vispārīgie un konkrētie mērķi, kā arī tā darbības joma. Turklāt nodaļā ir definēta programmas infrastruktūra. Visbeidzot, nodaļā ir ietverts noteikums, kurā norādīts, ka programma atbalsta novatorisku un konkurētspējīgu Savienības kosmosa nozari un stimulē jaunās kosmiskās rūpniecības ekosistēmu Savienībā, tai skaitā MVU, jaunuzņēmumu un novatoru dalību no visām Savienības dalībvalstīm.

II nodaļā ir izklāstīti un definēti programmas ietvaros nodrošināmie pakalpojumi. Turklāt nodaļā izklāstīti noteikumi par valdības pakalpojumu sniegšanu un definēti valdības pakalpojumu dalībnieki un lietotāji.

III nodaļā izklāstīts programmas finansēšanas mehānisms. Tajā ir noteiktas finansējuma plūsmas un noteikts finansējums ieguldījumam no Savienības budžeta.

IV nodaļā izklāstīti programmas īstenošanas noteikumi – to veic ar līgumiem, ko Komisija noslēdz ar darbuzņēmēju. Šādu līgumu piešķir saskaņā ar 17. pantā noteiktajiem iepirkuma principiem, kā arī attiecīgajiem Finanšu regulas noteikumiem, un tas var būt koncesijas līgums vai jaukts līgums. Ja koncesijas līguma vai jaukta līguma noslēgšana izrādās neizdevīga, Komisijai saskaņā ar 3. punktu ir tiesības īstenot programmu, izmantojot piegādes/pakalpojumu vai būvdarbu līgumu. Nodaļā ir izklāstīti arī noteikumi, kas reglamentē to aktīvu īpašumtiesības un izmantošanu, kuri ir daļa no minētās infrastruktūras.

V nodaļa attiecas uz programmas pārvaldību. Tajā ir sīki precizēta šīs programmas četru galveno dalībnieku, proti, Komisijas, Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūras, dalībvalstu un Eiropas Kosmosa aģentūras, funkcijas, kā arī attiecības starp šiem dažādajiem dalībniekiem.

VI nodaļā ir aplūkota drošība, kas ir īpaši svarīga, ņemot vērā programmas stratēģisko raksturu un saikni starp kosmosu un drošību. Ir jāpanāk un jā saglabā augsts drošības līmenis,

nosakot rezultatīvus pārvaldības pasākumus, kas lielā mērā pamatojas uz dalībvalstu pieredzi un Komisijas pēdējo gadu laikā gūto pieredzi. Turklāt, tāpat kā jebkurai stratēģiskas nozīmes programmai, arī šai programmai ir jāveic neatkarīga drošības akreditācija, ievērojot attiecīgos standartus šajā jomā.

VII nodaļā noteikti kritēriji trešo valstu un starptautisko organizāciju dalībai programmā un trešo valstu un starptautisko organizāciju piekļuvei programmas valdības pakalpojumiem.

VIII un IX nodaļā attiecīgi izklāstīti noteikumi par programmas plānošanu un izvērtēšanu, kā arī par deleģēšanu un īstenošanas pasākumiem.

2022/0039 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Savienības drošas savienojamības programmas izveidi 2023.–2027. gadam

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 189. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Aug Savienības valdības līmeņa dalībnieku pieprasījums pēc drošiem un uzticamiem satelītsakaru pakalpojumiem, īpaši tāpēc, ka tie ir vienīgā iespēja sazināties situācijās, kad uz zemes bāzētas sakaru sistēmas nepastāv, ir traucētas vai nav uzticamas. Pieejama un izmaksu ziņā lietderīga piekļuve satelītsakariem ir absolūti nepieciešama arī attālos reģionos un atklātā jūrā un gaisa telpā. Piemēram, ja platjoslas sakaru trūkums pašlaik ierobežo iespēju pilnībā izmantot jauno sensoru un platformu priekšrocības, novērojot 71 % mūsu planētas, ko aizņem okeāns, satelītsakari ilgtermiņā nodrošina nepārtrauktu piekļuvi visā pasaulē.
- (2) Eiropadomes 2013. gada 19. un 20. decembra secinājumos tika atzinīgi vērtēta gatavošanās nākamās paaudzes valdības satelītsakaru sistēmas izveidei, cieši sadarbojoties dalībvalstīm, Komisijai un Eiropas Kosmosa aģentūrai (EKA). Valdības satelītsakari ir noteikti arī kā viens no 2016. gada jūnijā pieņemtās Globālās Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijas elementiem. Valdības satelītsakari palīdzēs ES reaģēt uz hibrīddraudiem un sniegs atbalstu ES Jūras drošības stratēģijai un Savienības Arktikas politikai.
- (3) Padomes Politikas un drošības komiteja 2017. gada 22. martā apstiprināja dokumentu “Augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzības pēc valdības satelītsakariem” (*The High Level Civil Military User Needs for Governmental Satellite Communications*)¹⁸, ko EĀDD sagatavoja, pamatojoties uz militāro lietotāju vajadzībām, kuras Eiropas

¹⁸ CSDP/PSDC 152, CFSP/PESC 274, COPS 103.

Aizsardzības aģentūra ir noteikusi 2014. gadā pieņemtajā kopīgajā militāro vajadzību mērķī, un Komisijas apkopotās civilo lietotāju vajadzības ir apvienotas, lai sagatavotu dokumentu par augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzībām pēc valdības satelītsakariem.

- (4) ES 2021. gada 28. aprīlī pieņēma Regulas (ES) 2021/696 GOVSATCOM komponentu, lai GOVSATCOM lietotājiem nodrošinātu uzticamu, drošu un izmaksu ziņā lietderīgu satelītsakaru pakalpojumu ilgtermiņa pieejamību. Regulā (ES) 2021/696 paredzēts, ka GOVSATCOM komponenta pirmajā posmā līdz aptuveni 2025. gadam tiks izmantota esošā jauda. Šajā kontekstā Komisijai ir jāiegādājas GOVSATCOM jaudas no dalībvalstīm, kurām ir valsts sistēmas un kosmosa jauda, un no komerciāliem satelītsakaru vai pakalpojumu sniedzējiem, ņemot vērā Savienības būtiskās drošības intereses. Pirmajā posmā GOVSATCOM pakalpojumi tiks ieviesti pakāpeniski. Tas ir balstīts arī uz pieņēmumu, ka gadījumā, ja pirmā posma laikā, veicot detalizētu nākotnes piedāvājuma un pieprasījuma analīzi, atklāsies, ka šī pieeja nav bijusi pietiekama, lai segtu augošo pieprasījumu, būs nepieciešams pāriet uz otro posmu un pēc pasūtījuma izstrādāt papildu kosmosa infrastruktūru vai jaudas, sadarbojoties ar privāto sektoru, piemēram, ar Savienības satelītsakaru operatoriem.
- (5) Tagad ir skaidrs, ka Savienības pašreizējie satelītsakaru līdzekļi nevar apmierināt to valdības līmeņa lietotāju jaunās vajadzības, kuri virzās uz augstākiem drošības risinājumiem, zemu latentumu un globālu pārklājumu. Tomēr nesena tehnika progress ir ļāvis izveidot sakaru pavadonu grupas, kas nav ģeostacionārā orbītā (NGSO), un pakāpeniski piedāvāt ātrdarbīgus un zema latentuma savienojamības pakalpojumus. Pastāv iespēja risināt mainīgās valdības līmeņa lietotāju vajadzības, attīstot un ieviešot papildu infrastruktūru, jo pašlaik Eiropas Savienībā ir pieejami piešķirumi frekvencēm, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu vajadzīgos pakalpojumus. Ja šie piešķirumi netiks izmantoti, tie zaudēs aktualitāti un tiks attiecināti uz citiem dalībniekiem. Tā kā frekvenču resursi kļūst arvien ierobežotāki, ES, iespējams, vairs nebūs šādas iespējas.
- (6) Eiropadomes 2019. gada 21.–22. marta sanāksmes secinājumos tika uzsvērts, ka Savienībai ir jāturpina attīstīt konkurētspējīgu, drošu, iekļaujošu un ētisku digitālo ekonomiku ar pasaules klases savienojamību.
- (7) Komisijas 2021. gada 22. februāra “Rīcības plānā par sinerģijām starp civilo, aizsardzības un kosmosa rūpniecību” norādīts, ka “tas ļaus ikvienam Eiropā piekļūt ātrgaitas savienojamībai un nodrošinās noturīgu savienojamības sistēmu, kas ļaus Eiropai uzturēt savienojumus neatkarīgi no apstākļiem”¹⁹.
- (8) Savienībai būtu jānodrošina noturīgi, globāli, garantēti un elastīgi satelītsakaru risinājumi mainīgajām valdības vajadzībām, kas balstīti uz ES tehnoloģisko un rūpniecisko bāzi, lai palielinātu dalībvalstu un Savienības iestāžu darbības noturību, nodrošinot garantētu un nepārtrauktu piekļuvi satelītsakariem.
- (9) Satelītsakari var palielināt sakaru tīklu vispārējo noturību. Kosmosā bāzēta sakaru sistēma ir vienīgā reālā iespēja situācijās, kad uz zemes bāzētas sistēmas nepastāv, ir traucētas vai nav uzticamas. Piemēram, tā var nodrošināt digitālo sakaru līdzekļus vietās, kur nav zemes tīklu, tai skaitā virs okeāniem un lidojumu laikā, kā arī attālos

¹⁹ COM(2021) 70 final.

reģionos vai vietās, kur dabas katastrofu dēļ ir iznīcināti vietējie tīkli, vai arī krīzes situācijās, kurās tiem nevar uzticēties.

- (10) Tāpēc ir svarīgi izveidot jaunu Savienības drošas savienojamības programmu ("programma"), lai nodrošinātu tādu Savienības satelītsakaru infrastruktūru, kuras izveidē būtu jāizmanto Savienības kosmosa programmas GOVSATCOM komponents, kā arī papildu valsts un Eiropas jaudas, kas pastāv darbības veikšanas laikā, un jāturpina attīstīt Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras (EuroQCI) iniciatīvu.
- (11) Programmai būtu jānodrošina valdības pakalpojumu sniegšana un jāļauj sniegt komercpakalpojumus, izmantojot īpašu valdības un komerciālo infrastruktūru. Tādēļ programmai būtu jāietver izstrādes un apstiprināšanas darbības sākotnējās kosmosa un zemes infrastruktūras izbūvei un sākotnējās kosmosa infrastruktūras palaišanai. Pēc tam programmai būtu jāietver ieviešanas darbības, kuru mērķis ir pabeigt gan kosmosa, gan zemes infrastruktūru, kas nepieciešama valdības pakalpojumu sniegšanai. Eksploatācijas darbībās būtu jāiekļauj valdības pakalpojumu sniegšana, infrastruktūras eksploatācija, uzturēšana un nepārtraukta pilnveide pēc tās ieviešanas, kā arī valdības pakalpojumu nākamo paaudžu attīstība. Eksploatācijas darbības būtu jā sāk pēc iespējas ātrāk, sniedzot pakalpojumu sākotnējo kopumu, kas paredzēts līdz 2024. gadam, lai pēc iespējas ātrāk apmierinātu mainīgās valdības līmeņa lietotāju vajadzības.
- (12) Kopš 2019. gada jūnija dalībvalstis ir parakstījušas Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras (EuroQCI) deklarāciju, vienojoties par sadarbību starp dalībvalstīm un ar Komisiju, kā arī izmantojot EKA atbalstu, lai izstrādātu kvantiskās komunikācijas infrastruktūru, kas aptver visu ES. Saskaņā ar minēto deklarāciju EuroQCI mērķis ir ieviest sertificētu, drošu un visaptverošu kvantiskās komunikācijas infrastruktūru, kas ļautu informāciju un datus pārsūtīt un uzglabāt īpaši droši un visā Savienībā sasaistīt kritiski svarīgus publisko sakaru līdzekļus. Šim nolūkam jāizveido savstarpēji savienota kosmosa un zemes infrastruktūra, lai varētu ģenerēt un izplatīt šifrēšanas atslēgas, pamatojoties uz kvantu informācijas teoriju. Programma palīdzēs sasniegt EuroQCI deklarācijas mērķus, izstrādājot EuroQCI kosmosa infrastruktūru, kas integrēta programmas kosmosa un zemes infrastruktūrā. EuroQCI kosmosa infrastruktūra programmā jāizstrādā divos galvenajos posmos – sākotnējā apstiprināšanas posmā un pilnīgas ieviešanas posmā, kurā jānodrošina pilnīga integrācija ar programmu, tai skaitā piemēroti risinājumi savienojamībai starp satelītiem un datu pārraidei starp satelītiem un zemi. Programmai jāintegrē EuroQCI savā valdības infrastruktūrā, jo tā nodrošinās nākotnes prasībām atbilstošas kriptogrāfiskas sistēmas, kas piedāvā vēl nebijuša līmeņa drošus sakarus, pretojoties turpmākiem kvantiskās datošanas uzbrukumiem.
- (13) Lai optimalizētu visus pieejamos satelītsakaru resursus, garantētu piekļuvi neprognozējamās situācijās, piemēram, dabas katastrofu gadījumos, un nodrošinātu darbības efektivitāti un īsu apraides laiku, ir nepieciešams zemes segments. Tas projektējams, pamatojoties uz operacionālajām un drošības prasībām.
- (14) Lai paplašinātu Savienības satelītsakaru jaudas, programmas infrastruktūrā jāintegrē infrastruktūra, kas izveidota Savienības kosmosa programmas GOVSATCOM komponenta vajadzībām. Programmas zemes infrastruktūrā jāietver GOVSATCOM centri un citi zemes segmenta aktīvi.
- (15) Programmas sniegtajiem pakalpojumiem būtu jāsavieno tādi stratēģiski svarīgi reģioni kā Arktika un Āfrika un jāveicina ģeopolitiskā noturība, piedāvājot papildu

savienojamību saskaņā ar politikas mērķrādītājiem šajos reģionos un stratēģiju *Global Gateway*²⁰.

- (16) Ir lietderīgi programmas mērķiem būvētos satelītus aprīkot ar derīgajām kravām, kas var ļaut palielināt Savienības kosmosa programmas komponentu jaudu un sniegto pakalpojumu apjomu, tādējādi dodot iespēju plānot papildu lidojumus atbilstīgi Regulā (ES) 2021/696 paredzētajiem noteikumiem. Derīgo kravu izmantošana varētu nodrošināt alternatīvus pozicionēšanas, navigācijas, laika noteikšanas pakalpojumus, kas papildina *Galileo*, EGNOS/SBAS ziņojumu pārraidīšanu ar mazāku latentumu, kosmosā esošus sensorus kosmosa novērošanai un sekmēt *Copernicus* pašreizējo spēju stiprināšanu, it īpaši ārkārtas situāciju un civilās drošības pakalpojumu vajadzībām.
- (17) Savienības un tās dalībvalstu drošībai un valdības pakalpojumu drošības un integritātes nodrošināšanai ir būtiski, lai gadījumos, kad tas iespējams, programmas kosmosa aktīvi tiktu palaisti kosmosā no dalībvalstu teritorijas. Turklāt mikronesējraķetes spēj nodrošināt papildu elastību, ļaujot ātri izvietot kosmiskos aktīvus.
- (18) Svarīgi, lai Savienībai piederētu visi ar valdības infrastruktūru saistītie materiālie un nemateriālie aktīvi, vienlaikus nodrošinot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas, cita starpā tās 17. panta, ievērošanu. Neraugoties uz to, ka šie aktīvi pieder Savienībai, tai, atbilstīgi šai regulai un ja saskaņā ar katra gadījuma atsevišķu novērtējumu tas tiek atzīts par vajadzīgu, jāspēj darīt šos aktīvus pieejamus trešām personām vai no tiem atbrīvoties.
- (19) Programmas ietvaros jānodrošina pakalpojumi, kas vērsti uz valdības līmeņa lietotāju vajadzību nodrošināšanu. Dokumentā “Augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzības pēc valdības satelītsakariem”²¹, ko Padomes Drošības komiteja apstiprināja 2017. gada martā, tika noteikti trīs valdības pakalpojumu izmantošanas gadījumi: novērošana, krīžu pārvaldība un svarīgāko infrastruktūru savienošana un aizsardzība.
- (20) Ar valdības pakalpojumiem saistīto operacionālo prasību pamatā jābūt izmantošanas gadījumu analīzei. Valdības pakalpojumu portfelis jāizstrādā, ņemot vērā šīs operacionālās prasības apvienojumā ar drošības prasībām un augošo pieprasījumu pēc valdības pakalpojumiem. Ar pakalpojumu portfeli jāveido piemērojamais atsaucēs līmenis valdības pakalpojumiem. Saistībā ar valdības pakalpojumu portfeli jāņem vērā ar Regulu (ES) 2021/696 izveidotais GOVSATCOM pakalpojumu portfelis. Lai uzturētu vislabāko iespējamo atbilstību starp pieprasījumu un sniegtajiem pakalpojumiem, jābūt iespējamam regulāri atjaunināt valdības pakalpojumu portfeli.
- (21) Satelītsakari ir ierobežots resurss, ko ierobežo jauda, frekvence un ģeogrāfiskais pārklājums. Lai programma būtu izmaksu ziņā lietderīga un varētu gūt labumu no apjomradītiem ietaupījumiem, tai jāoptimizē atbilde starp valdības pakalpojumu piedāvājumu un pieprasījumu pēc šiem pakalpojumiem. Tā kā gan pieprasījums, gan potenciālais piedāvājums ar laiku mainās, Komisijai valdības pakalpojumu portfelis jāuzrauga, lai vajadzības gadījumā to pielāgotu.
- (22) Programmā arī jāparedz, ka privātais sektors var sniegt komercpakalpojumus. Šādi komercpakalpojumi varētu sekmēt ātrdarbīgu platjoslas pakalpojumu pieejamību un nepārtrauktu savienojamību visā Eiropā, likvidējot sakaru nestrādes zonas un palielinot kohēziju dalībvalstu teritorijās, tai skaitā lauku, perifēros, attālos un izolētos

²⁰ JOIN(2021) 30 final.

²¹ EEAS(2017) 359.

reģionos un salās, kā arī nodrošināt savienojamību stratēģiski svarīgās ģeogrāfiskās teritorijās.

- (23) Dalībvalstīm, Padomei, Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD), kā arī Savienības aģentūrām un struktūrām jāspēj kļūt par programmas dalībniecēm, ciktāl tie izvēlas autorizēt valdības pakalpojumu lietotājus vai nodrošināt jaudu, objektus vai iekārtas. Ņemot vērā, ka dalībvalstu ziņā ir lemt, vai autorizēt valdības pakalpojumu valsts lietotājus, dalībvalstīm nevar uzlikt pienākumu kļūt par programmas dalībniecēm vai izmitināt programmas infrastruktūru.
- (24) Ikvienam programmas dalībniekam jāizraugās par drošu savienojamību atbildīgā kompetentā iestāde, kurai jāuzrauga, vai lietotāji un citi dalībvalstu subjekti, kuri piedalās programmas īstenošanā, ievēro piemērojamus noteikumus un drošības procedūras, kas noteiktas drošības prasībās.
- (25) Šajā regulā ir noteikts finansējums, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucē summa atbilstīgi 18. punktam 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, arī par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai²².
- (26) Programmas mērķi ir saskanīgi un komplementāri mērķiem, kas noteikti citās Savienības programmās, it īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/695²³ izveidotajā pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa”, ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/694²⁴ izveidotajā programmā “Digitālā Eiropa”, ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947²⁵ izveidotajā Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentā “Eiropa pasaulē”, ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1153²⁶ izveidotajā Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentā un sevišķi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/696²⁷ izveidotajā Savienības kosmosa programmā.
- (27) Programmā “Apvārsnis Eiropa” īpašu daļu no tās 4. kopas komponentiem piešķirs pētniecības un inovācijas darbībām, kas saistītas ar drošas savienojamības sistēmas izstrādi un apstiprināšanu, arī attiecībā uz potenciālām tehnoloģijām, kuras varētu izstrādāt jaunajā kosmiskajā rūpniecībā. Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un

²² OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/694 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido programmu “Digitālā Eiropa” un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240 (OV L 166, 11.5.2021., 1. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp.).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1153 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulas (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014 (OV L 249, 14.7.2021., 38. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp.).

starptautiskās sadarbības instruments (*NDICI*) “Eiropa pasaulē” īpašu finansējuma daļu piešķirs darbībām, kas saistītas ar sistēmas ekspluatāciju, un pakalpojumu sniegšanai visā pasaulē, kas ļaus piedāvāt starptautiskajiem partneriem virkni pakalpojumu. Savienības kosmosa programma īpašu tās GOVSATCOM komponenta daļu piešķirs darbībām, kas saistītas ar GOVSATCOM centra izveidi, kurš veidos daļu no drošas savienojamības sistēmas zemes infrastruktūras. No šīm programmām saņemtais finansējums jāizmanto saskaņā ar šo programmu noteikumiem. Tā kā šie noteikumi var būtiski atšķirties no šajā regulā noteiktajiem, pieņemot lēmumu finansēt pasākumus ar līdzekļiem, kas piešķirti gan no programmas “Apvārsnis Eiropa” un *NDICI* finansējuma, gan no Savienības drošas savienojamības programmas, jāņem vērā, ka paredzētie politikas mērķi ir faktiski jāsasniedz.

- (28) Ņemot vērā, ka programma neizbēgami ietekmē Savienības un tās dalībvalstu drošību, tai ir arī kopīgi mērķi un principi ar Eiropas Aizsardzības fondu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/697²⁸. Tāpēc daļa finansējuma, kas saņemts no šīs programmas, jāatvēl tam, lai finansētu tajā paredzētās darbības, it īpaši – saistībā ar tās infrastruktūras ieviešanu.
- (29) Programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046²⁹ (“Finanšu regula”). Finanšu regulā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, to vidū noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finansēšanas instrumentiem, budžeta garantijām un finansiālo palīdzību un ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšanu.
- (30) Saskaņā ar Finanšu regulas 191. panta 3. punktu nekādā gadījumā nav paredzēts vienas un tās pašas izmaksas no Savienības budžeta finansēt divreiz.
- (31) Komisijai dažu savu neregulatīvo uzdevumu veikšanai – vajadzības gadījumā un cik nepieciešams – jāspēj vērsties pēc tehniskas palīdzības pie noteiktām ārējām personām. Arī citiem subjektiem, kas iesaistīti programmas publiskajā pārvaldībā, jāspēj saņemt tādu pašu tehnisko palīdzību to uzdevumu veikšanā, kuri tiem uzticēti saskaņā ar šo regulu.
- (32) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, ko Eiropas Parlaments un Padome pieņēmis uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (“LESD”) 322. panta pamata. Minētie noteikumi ir izklāstīti Finanšu regulā un īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei ar dotācijām, iepirkumu, godalgām un netiešo izpildi, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumos, kas pieņemti uz LESD 322. panta pamata, iekļauts arī vispārējs nosacītības režīms Savienības budžeta aizsardzībai.
- (33) Publiskā iepirkuma līgumos, ko saskaņā ar programmu slēdz par programmas finansētām darbībām, jāievēro Savienības noteikumi. Šajā sakarā Savienībai arī jābūt atbildīgai par sasniedzamo mērķu noteikšanu attiecībā uz publisko iepirkumu.
- (34) Finanšu regulas 154. pantā ir noteikts, ka, pamatojoties uz priekšvērtējuma rezultātiem, Komisijai ir jāspēj paļauties uz to personu vai subjektu sistēmām un

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp.).

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

procedūrām, kam uzticēta Savienības līdzekļu īstenošana. Vajadzības gadījumā atbilstošā iemaksu līgumā jānosaka konkrēti pielāgojumi šīm sistēmām un procedūrām (“uzraudzības pasākumi”), kā arī kārtība, kas attiecas uz spēkā esošajiem līgumiem.

- (35) Lai sasniegtu programmas mērķus, ir svarīgi, lai būtu iespēja vajadzības gadījumā izmantot jaudu, ko piedāvā Savienības publiskie un privātie subjekti, kuri darbojas kosmosa jomā, kā arī iespēja strādāt starptautiskā līmenī ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām. Minētā iemesla dēļ jāparedz iespēja izmantot visus attiecīgos instrumentus un pārvaldības metodes, kas noteiktas LESD un Finanšu regulā, un kopīgas iepirkuma procedūras.
- (36) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013³⁰, Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2988/95³¹, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96³² un Padomes Regulu (ES) 2017/1939³³ Savienības finansiālās intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, to vidū pasākumus, kas ietver pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības gadījumā – administratīvus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir pilnvarots veikt administratīvu izmeklēšanu, ieskaitot pārbaudes uz vietas un inspekcijas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai citāda nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finansiālās intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371³⁴. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, ir pilnībā jāsadarbības Savienības finansiālo interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Revīzijas palātai un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas īsteno ciešāku sadarbību atbilstoši Regulai (ES) 2017/1939, – *EPPO* vajadzīgās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu īstenošanā iesaistītās trešās personas.
- (37) Lai nodrošinātu Savienības finansiālo interešu aizsardzību, jāpieprasa, lai trešās valstis piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredīttrīkotājs, *OLAF* un Revīzijas palāta varētu vispusīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci.
- (38) Publiskā un privātā sektora partnerība ir piemērotākā shēma, lai nodrošinātu iespēju īstenot programmas mērķus. Tā ļautu balstīties uz esošo ES satelītsakaru tehnoloģisko un infrastruktūras bāzi un nodrošināt stabilus un novatoriskus valdības pakalpojumus, tajā pašā laikā sniedzot iespēju privātā sektora partnerim papildināt programmas

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

³¹ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

³² Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

³³ Padomes 2017. gada 12. oktobra Regula (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

infrastruktūru ar papildu spējām, lai piedāvātu komercpakalpojumus, veicot papildu ieguldījumus no saviem līdzekļiem. Šāda shēma arī optimalizētu ieviešanas un ekspluatācijas izmaksas, dalot izstrādes un ieviešanas izmaksas par komponentiem, kas ir kopīgi gan valdības, gan komerciālajām infrastruktūrām, kā arī ekspluatācijas izmaksas, nodrošinot augstu jaudas savstarpējās izmantošanas līmeni. Tā veicinātu inovāciju galvenokārt jaunajā kosmiskajā rūpniecībā, ļaujot publiskā un privātā sektora partneriem kopīgi uzņemties pētniecības un izstrādes riskus.

- (39) Īstenošanas modeli varētu organizēt, izmantojot koncesijas līgumu vai citādu līgumisku vienošanos. Neatkarīgi no īstenošanas modeļa jāievieš vairāki pamatprincipi. Līgumā jānosaka skaidrs uzdevumu un pienākumu sadalījums starp publiskā un privātā sektora partneriem. Tādējādi tam jānovērš pārmērīga kompensācija privātā sektora partnerim par valdības pakalpojumu sniegšanu, jāsniedz iespēja privātajam sektoram sniegt komercpakalpojumus un jānodrošina atbilstošu prioritāšu noteikšana saistībā ar valdības līmeņa lietotāju vajadzībām. Komisijai jāspēj novērtēt un apstiprināt šādus pakalpojumus nolūkā nodrošināt Savienības būtisku interešu un programmas mērķu saglabāšanu un atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai nepieļautu iespējamus no komercpakalpojumu sniegšanas izrietošus konkurences izkropļojumus; tādi aizsardzības pasākumi varētu ietvert valdības pakalpojumu un komercpakalpojumu uzskaites nodalīšanu, atklātu, godīgu un nediskriminējošu piekļuvi infrastruktūrai, kas nepieciešama komercpakalpojumu sniegšanai. Publiskā un privātā sektora partnerībai jāveicina jaunuzņēmumu un MVU piedalīšanās visā koncesijas vērtības ķēdē visās dalībvalstīs, tādējādi stimulējot novatorisku un revolucionāru tehnoloģiju izstrādi.
- (40) Programmas laba publiska pārvaldība prasa skaidru pienākumu un uzdevumu sadali starp dažādajiem iesaistītajiem, lai novērstu nevajadzīgu dublēšanos un samazinātu izmaksu pārsniegšanu un kavēšanos. Visiem pārvaldības dalībniekiem savas kompetences jomā un saskaņā ar saviem pienākumiem būtu jāatbalsta programmas mērķu sasniegšana.
- (41) Dalībvalstis ilgu laiku ir aktīvi darbojušās kosmosa jomā. Tām ir ar kosmosu saistītas sistēmas, infrastruktūra, valsts aģentūras un struktūras. Tādēļ tās var dot būtisku ieguldījumu programmā, sevišķi tās īstenošanā. Tās varētu sadarboties ar Savienību, lai veicinātu programmas pakalpojumus un lietojumus un nodrošinātu saskanību starp valsts iniciatīvām un programmu. Komisija varētu spēt piesaistīt līdzekļus, kas ir dalībvalstu rīcībā, gūt labumu no to palīdzības un, savstarpēji vienojoties par nosacījumiem, uzticēt dalībvalstīm neregulatīvus uzdevumus programmas īstenošanā. Turklāt attiecīgajām dalībvalstīm būtu jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu to teritorijā izveidotās zemes infrastruktūras aizsardzību. Turklāt dalībvalstīm un Komisijai jāstrādā kopā un jāsadarbojas ar attiecīgajām starptautiskajām struktūrām un regulatīvajām iestādēm, lai nodrošinātu programmai nepieciešamā radiofrekvenču spektra pieejamību un aizsardzību attiecīgajā līmenī nolūkā pilnīgi izstrādāt un īstenot lietojumus, kuru pamatā ir piedāvātie pakalpojumi, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 243/2012/ES³⁵.
- (42) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību ("LES") 17. pantu Komisijas kā Savienības vispārējo interešu sekmētājas pienākums ir īstenot programmu, uzņemties vispārēju atbildību un veicināt tās izmantošanu. Lai optimizētu dažādo ieinteresēto personu

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 243/2012/ES (2012. gada 14. marts), ar ko izveido radiofrekvenču spektra daudzgadu politikas programmu (OV L 81, 21.3.2012., 7. lpp.).

resursus un kompetenci, pamatotos gadījumos Komisijai jābūt iespējai dažus uzdevumus uzticēt citiem subjektiem. Tā kā Komisijai ir vispārēja atbildība par programmu, tai jānosaka galvenās tehniskās un operacionālās prasības, kas vajadzīgas, lai īstenotu sistēmas un izstrādātu pakalpojumus. Komisijai minētās prasības būtu jānosaka pēc apspriešanās ar dalībvalstu ekspertiem, lietotājiem un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Visbeidzot, saskaņā ar LESD 4. panta 3. punktu Savienības kompetences īstenošana neliedz dalībvalstīm īstenot savu kompetenci. Tomēr, lai lietderīgā veidā izmantotu Savienības līdzekļus, ir pareizi, ka Komisija, cik iespējams, nodrošina programmas kontekstā veikto darbību saskaņību ar darbībām, kuras veic dalībvalstis.

- (43) Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūras (“Aģentūra”) sūtība ir sniegt ieguldījumu programmā, sevišķi attiecībā uz drošības akreditāciju. Tāpēc jāuztic Aģentūrai konkrēti, ar minētajām jomām saistīti uzdevumi. Attiecībā uz drošību un ņemot vērā tās pieredzi šajā jomā, Aģentūras atbildībā jābūt valdības pakalpojumu un infrastruktūras drošības akreditācijai. Turklāt Aģentūrai jāveic uzdevumi, kurus Komisija tai ir uzticējusi. Uzticot Aģentūrai uzdevumus, jānodrošina atbilstoši cilvēkresursi, kā arī administratīvie un finanšu resursi.
- (44) Pamatojoties uz pēdējos gados attīstīto lietpratību pārvaldības, ekspluatācijas un ar Savienības kosmosa programmas *EGNOS* un *Galileo* komponentiem saistīto pakalpojumu nodrošināšanā, Aģentūra ir vispiemērotākā struktūra visu ar valdības infrastruktūras ekspluatāciju saistīto uzdevumu īstenošanai un valdības pakalpojumu sniegšanai. Tādēļ jāuztic Aģentūrai valdības infrastruktūras ekspluatācija un valdības pakalpojumu sniegšana.
- (45) Lai nodrošinātu valdības infrastruktūras ekspluatāciju un atvieglotu valdības pakalpojumu sniegšanu, jāļauj Aģentūrai, izmantojot iemaksu līgumus, uzticēt konkrētas darbības citiem subjektiem to attiecīgās kompetences jomās, ievērojot Komisijai piemērotos netiešas pārvaldības nosacījumus.
- (46) EKA ir starptautiska organizācija ar plašu lietpratību kosmosa apgūvē, arī saistībā ar satelītsakariem, tāpēc tā ir svarīgs programmas īstenošanas partneris dažādu Savienības kosmosa politikas aspektu īstenošanā. Minētajā sakarā EKA jāspēj nodrošināt tehnisko lietpratību Komisijai, arī programmas tehnisko aspektu sagatavošanā. Šajā nolūkā EKA var uzticēt programmas izstrādes un apstiprināšanas darbības un atbalstīt programmas īstenošanas kontekstā noslēgto līgumu izvērtēšanu.
- (47) Ņemot vērā ar kosmosu saistīto darbību nozīmi Savienības ekonomikā un Savienības pilsoņu dzīvē, programmas galvenajai prioritātei jābūt šādai: panākt un uzturēt augstu drošības līmeni, sevišķi, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses, arī attiecībā uz klasificētu un citu sensitīvu neklasificētu informāciju.
- (48) Saskaņā ar LES 17. pantu Komisija atbild par to programmu pārvaldību, kuras atbilstīgi Finanšu regulas noteikumiem var deleģēt pakārtoti trešām personām netiešā pārvaldībā. Šajā kontekstā Komisijai jānodrošina, ka uzdevumi, ko programmas īstenošanas nolūkā netiešā pārvaldībā veic trešās personas, nekaitē programmas drošībai, sevišķi attiecībā uz klasificētas informācijas kontroli. Tāpēc jāprecizē, ka gadījumos, kad Komisija uztic EKA veikt uzdevumus programmas īstenošanas ietvaros, attiecīgajiem iemaksu līgumiem jānodrošina, ka EKA ģenerētā klasificētā informācija tiek uzskatīta par ES klasificēto informāciju (“ESKI”) atbilstīgi Komisijas

Lēmumam (ES, Euratom) 2015/444³⁶ un Padomes Lēmumam 2013/488/ES³⁷, kas izstrādāts Komisijas pakļautībā.

- (49) Neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jautājumos, Komisijai un Augstajam pārstāvim katram to attiecīgās kompetences jomā jānodrošina programmas drošība saskaņā ar šo regulu un – attiecīgā gadījumā – ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2021/698³⁸.
- (50) Ņemot vērā EĀDD specifisko lietpratību un regulāros sakarus ar trešo valstu iestādēm un starptautiskām organizācijām, EĀDD jāspēj palīdzēt Komisijai veikt dažus uzdevumus saistībā ar programmas drošību ārējo attiecību jomā saskaņā ar Padomes Lēmumu 2010/427/ES³⁹.
- (51) Neskarot dalībvalstu ekskluzīvo atbildību valsts drošības jautājumos, kā noteikts LES 4. panta 2. punktā, un dalībvalstu tiesības aizsargāt savas būtiskās drošības intereses saskaņā ar LESD 346. pantu, jāizveido īpaša drošības pārvaldība, lai nodrošinātu programmas raitu īstenošanu. Minētajai pārvaldībai jābūt balstītai uz trim pamatprincipiem. Pirmkārt, ir būtiski, lai dalībvalstu plašā, unikālā pieredze drošības jautājumos būtu pēc iespējas lielākā mērā ņemta vērā. Otrkārt, lai izvairītos no interešu konfliktiem un nepilnībām drošības noteikumu piemērošanā, operacionālās funkcijas jānošķir no drošības akreditācijas funkcijām. Treškārt, subjekts, kas atbild par visu programmas infrastruktūras vai tās daļas pārvaldību, ir arī tas, kas var vislabāk pārvaldīt tam uzticēto uzdevumu drošību. Programmas drošība balstītos uz pieredzi, kas pēdējo gadu laikā gūta Savienības kosmosa programmas īstenošanā. Labai drošības pārvaldībai vajadzīga arī pienācīga funkciju sadale starp dažādajiem dalībniekiem. Tā kā par programmu atbild Komisija, tai, neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jautājumos, jānosaka programmai piemērojamās vispārējās drošības prasības.
- (52) Programmas infrastruktūru – gan zemes, gan kosmosa – kiberdrošība ir būtiska, lai nodrošinātu sistēmu darbību un pakalpojumu nepārtrauktību. Tāpēc, nosakot drošības prasības, pienācīgi jāņem vērā nepieciešamība aizsargāt sistēmu un tās pakalpojumus pret kiberuzbrukumiem, cita starpā izmantojot jaunās tehnoloģijas.
- (53) Komisijai vajadzības gadījumā pēc riska un apdraudējuma analīzes jānosaka drošības uzraudzības struktūra. Minētajai drošības uzraudzības struktūrai jābūt subjektam, kas reaģē uz norādījumiem, kuri izstrādāti saskaņā ar Lēmuma (KĀDP) 2021/698 darbības jomu.
- (54) Programmas ietvaros nodrošinātos valdības pakalpojumus Savienības valdības līmeņa dalībnieki izmantos drošībai un drošumam būtisku uzdevumu izpildē. Tāpēc attiecībā uz šiem pakalpojumiem un infrastruktūru jāveic drošības akreditācija.
- (55) Ir nepieciešams, lai drošības akreditācijas darbības tiktu veiktas, pamatojoties uz kolektīvu atbildību par Savienības un tās dalībvalstu drošību, cenšoties panākt

³⁶ Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

³⁷ Padome Lēmums (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp.).

³⁸ Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/698 (2021. gada 30. aprīlis) par tādu sistēmu un pakalpojumu drošību, kurus ievieš, darbina un izmanto Savienības kosmosa programmas ietvaros un kuri var ietekmēt Savienības drošību, un ar ko atceļ Lēmumu 2014/496/KĀDP (OV L 170, 12.5.2021., 178. lpp.).

³⁹ Padomes Lēmums (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (2010/427/ES) (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp.).

vienprātību un iesaistot visas drošības jomā iesaistītās personas, un lai tiktu ieviesta procedūra pastāvīgai riska uzraudzībai. Nepieciešams arī, lai tehniskas drošības akreditācijas darbības veiktu speciālisti, kuriem ir pienācīga kvalifikācija sarežģītu sistēmu akreditācijas jomā un kuriem ir atbilstīgs drošības pielaides līmenis.

- (56) Svarīgs programmas mērķis ir nodrošināt Savienības un dalībvalstu drošību un stiprināt noturību galvenajās tehnoloģijās un vērtības ķēdēs. Lai minēto mērķi sasniegtu, konkrētos gadījumos ir jānosaka attiecināmības un dalības nosacījumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu Savienības operacionālo sistēmu viengabalainības, drošības un noturības aizsardzību. Tam nav jāmazina vajadzība pēc konkurētspējas un izmaksu lietderības.
- (57) Ņemot vērā valdības uz zemes bāzētās infrastruktūras svarīgumu programmai un tās ietekmi uz programmas drošību, infrastruktūras atrašanās vieta jānosaka Komisijai. Ieviešot programmas valdības infrastruktūru, kas bāzēta uz zemes, vajadzētu arī turpmāk ievērot atklātu un pārredzamu procedūru, kurā attiecīgā gadījumā varētu būt iesaistīta Aģentūra, pamatojoties uz tās kompetences jomu.
- (58) Programmas valdības pakalpojumus Savienības un dalībvalstu dalībnieki izmantos drošībai un drošumam būtisku uzdevumu izpildē un operācijās. Tāpēc, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu būtiskās drošības intereses, ir jāveic pasākumi ar mērķi nodrošināt vajadzīgo neatkarību no trešām personām (trešām valstīm un trešo valstu subjektiem), aptverot visus programmas elementus. Tas aptver kosmosa un zemes tehnoloģijas komponentu, apakšsistēmu un sistēmu līmeni, ražošanas nozares, kosmosa sistēmu īpašniekus un operatorus un zemes sistēmu komponentu fizisko atrašanās vietu.
- (59) Lai nodrošinātu Eiropas kosmosa nozares konkurētspēju nākotnē, programmai jāatbalsta augsta līmeņa prasmju attīstīšana ar kosmosu saistītās jomās un izglītības un apmācības pasākumi, veicinot vienlīdzīgas iespējas, dzimumu līdztiesību un sieviešu spēju veicināšanu, lai pilnībā izmantotu visu Savienības pilsoņu potenciālu šajā jomā.
- (60) Ņemot vērā programmas pasaules mēroga tvērumu, tā ir izteikti starptautiska. Programmas ietvaros sniegto pakalpojumu klāsta saņēmēji būs starptautiskie partneri, to valdības un iedzīvotāji, gūstot papildu ieguvumus no Savienības un dalībvalstu starptautiskās sadarbības ar šiem partneriem. Attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar programmu, Komisija Savienības vārdā un savā kompetences jomā varētu koordinēt darbības starptautiskajā arēnā. Konkrētāk, Komisija saistībā ar programmu aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses starptautiskos forumos, arī attiecībā uz frekvencēm, neskarot dalībvalstu kompetenci minētajā jomā.
- (61) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) loceklēm, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kā arī valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, un pārējām trešām valstīm var atļaut piedalīties programmā tikai saskaņā ar nolīgumu, kas jānoslēdz atbilstīgi LESD 218. pantam.
- (62) Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2013/755/ES⁴⁰ fiziskās personas un tiesību subjekti, kas iedibināti aizjūras zemēs un teritorijās, ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.

⁴⁰ Padomes 2013. gada 25. novembra Lēmums 2013/755/ES par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

- (63) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, Komisijai jāpiešķir īstenošanas pilnvaras attiecībā uz to centru atrašanās vietas noteikšanu, kuri ietilpst valdības infrastruktūrā, kas bāzēta uz zemes, valdības pakalpojumu operacionālajām prasībām, valdības pakalpojumu portfeli, kā arī papildu prasību noteikšanu saistībā ar trešo valstu un starptautisko organizāciju piedalīšanos programmā. Minētās pilnvaras jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁴¹.
- (64) Principā valdības pakalpojumi šo pakalpojumu lietotājiem būtu jānodrošina bez maksas. Ja Komisija pēc analīzes secina, ka trūkst jaudas, un lai izvairītos no tirgus izkropļojuma, tai jāatļauj cenu politiku izstrādāt kā daļu no detalizētajiem noteikumiem par pakalpojuma nodrošināšanu. Jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz tādas cenu politikas noteikšanu. Šīs pilnvaras jāīsteno atbilstoši Regulai (ES) Nr. 182/2011.
- (65) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu nepieciešams, ka īstenošanas pilnvaras attiecībā uz zemes segmenta valdības infrastruktūras atrašanās vietu piešķir Komisijai. Šādu atrašanās vietu atlasē Komisijai jāspēj ņemt vērā operacionālās un drošības prasības, kā arī esošo infrastruktūru. Šīs pilnvaras jāīsteno atbilstoši Regulai (ES) Nr. 182/2011.
- (66) Labas publiskās pārvaldes interesēs un ņemot vērā sinerģijas starp šo programmu un Savienības kosmosa programmu, sevišķi nolūkā nodrošināt atbilstošas sinerģijas ar GOVSATCOM komponentu, saskaņā ar Regulu (ES) 2021/696 izveidotajai Programmas komitejai GOVSATCOM konfigurācijā jādarbojas arī kā komitejai šīs programmas vajadzībām. Ar programmas drošību saistītos jautājumos Programmas komitejai jātiecas īpašā drošības sastāvā.
- (67) Labai publiskai pārvaldībai ir vajadzīga vienāda programmas pārvaldība, ātrāka lēmumu pieņemšana un vienlīdzīga piekļuve informācijai, tāpēc pārstāvjiem no subjektiem, kam uzticēti ar programmu saistīti uzdevumi, vajadzīga iespēja kā novērotājiem piedalīties saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011 izveidotās Programmas komitejas darbā. Šo pašu iemeslu dēļ pārstāvjiem no trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām, kuras ar Savienību noslēgušas starptautisku nolīgumu, attiecībā uz programmu varētu būt iespēja piedalīties Programmas komitejas darbā, ievērojot drošības prasības un kā paredzēts šāda nolīguma noteikumos. Pārstāvjiem no subjektiem, kuriem uzticēti ar programmu saistīti uzdevumi, no trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām nevajadzētu būt tiesīgiem piedalīties Programmas komitejas balsošanas procedūrās. Nosacījumi novērotāju un īpašo dalībnieku dalībai jānosaka Programmas komitejas reglamentā.
- (68) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu⁴² 22. un 23. punktu, šī programma jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas ievākta saskaņā ar īpašām uzraudzības prasībām, bet vienlaikus izvairoties no administratīvas nastas, sevišķi dalībvalstīm, un no pārmērīga regulējuma. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmanto par pamatu, lai izvērtētu programmas ietekmi. Šīs programmas izvērtēšanā jāņem vērā Regulas (ES) 2021/696 īstenošanas ietvaros veiktā Savienības kosmosa programmas izvērtējuma konstatējumi attiecībā uz GOVSATCOM komponentu.

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁴² OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (69) Lai nodrošinātu, ka rādītāji ziņošanai par programmas īstenošanas progresu un programmas uzraudzības un izvērtēšanas sistēma ir pastāvīgi atbilstīgi, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu jādeleģē Komisijai, lai tā grozītu šīs regulas pielikumu attiecībā uz rādītājiem un lai šo regulu papildinātu ar noteikumiem par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas izveidi, kurā cita starpā var ņemt vērā to, kā programmu izmanto galalietotāji, un ietekmi uz iekšējo tirgu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, arī ekspertu līmenī, un minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Proti, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem tad pat, kad dalībvalstu eksperti, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (70) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus programmas drošības prasību īstenošanai, jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Šīs pilnvaras jāīsteno atbilstoši Regulai (ES) Nr. 182/2011. Dalībvalstīm jāspēj īstenot maksimālu kontroli pār programmas drošības prasībām. Pieņemot īstenošanas aktus programmas drošības jomā, Komisijai jāsaņem palīdzība no Programmas komitejas, kas tiekas īpašā drošības sastāvā. Ņemot vērā drošības jautājumu sensitivitāti, Programmas komitejas priekšsēdētājam jācenšas rast risinājumus, kuriem komitejā ir visplašākais iespējamais atbalsts. Gadījumos, kad Programmas komiteja atzinumu nesniedz, īstenošanas akti, ar kuriem nosaka programmas vispārējās drošības prasības, Komisijai nav jāpieņem.
- (71) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un rīcības mēroga un ietekmes dēļ, kas pārsniedz ikvienas atsevišķas dalībvalsts finansiālās un tehniskās iespējas, to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā nosaka vienīgi tādus pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu tiek izveidota Savienības drošas savienojamības programma ("programma"). Tajā izklāstīti programmas mērķi un noteikumi, kas attiecas uz programmas darbībām, programmas infrastruktūru un pakalpojumiem, programmas dalībniekiem, budžetu 2023.–2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un noteikumi šāda finansējuma sniegšanai, kā arī programmas īstenošanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “kritiskā infrastruktūra” ir dalībvalstīs izvietoti aktīvi, sistēmas vai to daļas, kuri ir būtiski, lai nodrošinātu svarīgas sabiedrības funkcijas, veselības aizsardzību, drošumu, drošību, ekonomisko vai sociālo labklājību un kuru darbības traucējumi vai iznīcināšana būtiski ietekmētu attiecīgo dalībvalsti, jo tā nespētu turpināt nodrošināt minētās funkcijas;
- (2) “Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūra (EuroQCI)” ir savstarpēji savienota kosmosa un zemes infrastruktūra, kas ietilpst programmas infrastruktūrā un izmanto kvantu tehnoloģiju, lai nodrošinātu šifrēšanas atslēgu izplatīšanu;
- (3) “GOVSATCOM centrs” ir centrs Regulas (ES) 2021/696 2. panta 23. punkta nozīmē;
- (4) “GOVSATCOM lietotājs” ir lietotājs Regulas (ES) 2021/696 2. panta 22. punkta nozīmē;
- (5) “infrastruktūra” ir aktīvs, sistēma vai tās daļa, kas nepieciešami programmas nodrošināto pakalpojumu sniegšanai;
- (6) “jaunā kosmiskā rūpniecība” ir privāti uzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi un jaunuzņēmumi, kas izstrādā jaunas kosmosa tehnoloģijas un lietojumus;
- (7) “derīgā krava” ir aprīkojums, ko kosmiskais aparāts pārvadā noteikta uzdevuma veikšanai kosmosā;
- (8) “drošas savienojamības sistēma” ir sistēma, kas izstrādāta saskaņā ar šo regulu un ietver 5. pantā minēto infrastruktūru, un nodrošina 7. pantā minētos pakalpojumus;
- (9) “Aģentūra” ir Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra, kas izveidota ar Regulu (ES) 2021/696.

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgais mērķis ir izveidot drošu un autonomu kosmosā bāzētu savienojamības sistēmu nolūkā sniegt garantētus un noturīgus satelītsakaru pakalpojumus, proti:
 - (a) saskaņā ar 7. panta 1.–3. punktu valdības līmeņa lietotājiem ilgtermiņā nodrošināt pasaules mēroga nepārtrauktu piekļuvi drošiem un izmaksu ziņā lietderīgiem satelītsakaru pakalpojumiem, kas atbalsta kritisko infrastruktūru aizsardzību, novērošanu, ārējās darbības, krīžu pārvaldību un lietojumus, kas ir būtiski ekonomikai, videi, drošībai un aizsardzībai, tādējādi palielinot dalībvalstu noturību;
 - (b) ļaut privātajam sektoram sniegt komercpakalpojumus atbilstīgi 7. panta 4. punktam.
2. Programmas konkrētie mērķi ir šādi:
 - (a) uzlabot Savienības sakaru pakalpojumu noturību, izstrādājot, veidojot un izmantojot multiorbitālu savienojamības infrastruktūru, kas pastāvīgi pielāgota satelītsakaru pieprasījuma pārmaiņām, vienlaikus ņemot vērā dalībvalstu

pastāvošos un nākotnes aktīvus, ko izmantos ar Regulu (ES) 2021/696⁴³ izveidotās Savienības kosmosa programmas GOVSATCOM komponentā;

- (b) veicināt kiberneturību ar proaktīvu un reaģējošu aizsardzību pret kiberdraudiem un elektromagnētiskiem draudiem un operatīvo kiberdrošību, kā arī integrēt Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras kosmosa un ar to saistīto zemes segmentu, lai nodrošinātu šifrēšanas atslēgu drošu pārraidi;
- (c) uzlabot un paplašināt citu Savienības kosmosa programmas komponentu spējas un pakalpojumus;
- (d) stimulēt novatorisku un revolucionāru tehnoloģiju ieviešanu, it īpaši – izmantojot jauno kosmisko rūpniecību;
- (e) ļaut tālāk attīstīt ātrdarbīgu platjoslas pakalpojumu pieejamību un netraucētu savienojamību visā Savienībā, likvidējot sakaru nestrādes zonas un palielinot kohēziju dalībvalstu teritorijās, kā arī nodrošināt savienojamību stratēģiski svarīgās ģeogrāfiskās teritorijās ārpus Savienības.

4. pants

Programmas darbību īstenošana

1. Regulas 7. panta 1. punktā minēto valdības pakalpojumu sniegšana tiek nodrošināta, īstenojot šādas darbības:
 - (a) izstrādes un apstiprināšanas darbības, kas ietver valdības pakalpojumu sniegšanai nepieciešamās sākotnējās kosmosa un zemes infrastruktūras izbūvi un palaišanu;
 - (b) Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras kosmosa un ar to saistītā zemes segmenta izstrāde un integrēšana drošas savienojamības sistēmas kosmosa un zemes infrastruktūrā;
 - (c) ieviešanas darbības, kas veicamas, lai pabeigtu kosmosa un zemes infrastruktūru, kura nepieciešama valdības pakalpojumu sniegšanai;
 - (d) ekspluatācijas darbības valdības pakalpojumu sniegšanai, kas ietver:
 - i) kosmosa un zemes infrastruktūras ekspluatāciju, uzturēšanu, nepārtrauktu pilnveidi un aizsardzību, ieskaitot papildināšanu un novecošanas pārvaldību;
 - (e) kosmosa un zemes infrastruktūras nākamo paaudžu attīstību un valdības pakalpojumu attīstību.
2. Šā panta 1. punkta d) apakšpunktā minētās ekspluatācijas darbības tiek sāktas pakāpeniski un provizorisku pakalpojumu kopumu nodrošina 2024. gadā. Šos sākotnējos pakalpojumus pilnveido, pakāpeniski ieviešot kosmosa un zemes infrastruktūru, kas 2027. gadā sasniedz pilnu darbības jaudu.
3. Regulas 6. pantā minētās darbības nodrošina visā programmas darbības laikā.

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp.).

5. pants

Drošas savienojamības sistēmas infrastruktūra

1. Drošas savienojamības sistēmas infrastruktūra sastāv no valdības un komerciālās infrastruktūras, kā noteikts attiecīgi 2. un 3. punktā.
2. Drošas savienojamības sistēmas valdības infrastruktūra ietver visus saistītos zemes un kosmosa aktīvus, kas nepieciešami valdības pakalpojumu sniegšanai, kā noteikts 7. panta 1. punktā, to vidū šādus:
 - (a) satelītus vai satelītu apakškomponentus;
 - (b) kosmosa un zemes apakškomponentus, kas nodrošina šifrēšanas atslēgu izplatīšanu;
 - (c) infrastruktūru programmas infrastruktūras un pakalpojumu drošības uzraudzībai;
 - (d) infrastruktūru pakalpojumu sniegšanai valdības līmeņa lietotājiem;
 - (e) GOVSATCOM zemes segmenta infrastruktūru, kā noteikts Regulas (ES) 2021/696 67. pantā, arī GOVSATCOM centrus.

Šīs regulas nolūkā valdības infrastruktūrā ietilpst to frekvenču lietošanas tiesības, kas nepieciešamas valdības infrastruktūras zemes un kosmosa aktīvu ģenerēto signālu pārraidīšanai.

Valdības infrastruktūra atbalsta papildu derīgās kravas, ko var izmantot kā daļu no kosmosā bāzētās infrastruktūras Savienības kosmosa programmas komponentiem, kas uzskaitīti Regulas (ES) 2021/696 3. pantā, saskaņā ar minētajā regulā izklāstītajiem noteikumiem un nosacījumiem.

3. Komisija atklātā un pārredzamā procedūrā, izmantojot īstenošanas aktus, vajadzības gadījumā nosaka pasākumus, kas nepieciešami, lai saskaņā ar drošības prasībām noteiktu to centru atrašanās vietu, kuri ietilpst valdības uz zemes bāzētajā infrastruktūrā, izņemot GOVSATCOM centrus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs regulas 42. panta 2. punktā. GOVSATCOM centru atrašanās vietu nosaka saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 67. panta 2. punktu.

Lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu drošības intereses, šā punkta pirmajā daļā minētie centri, ja iespējams, atrodas dalībvalstu teritorijā, un tos reglamentē izmitināšanas nolīgums, kas noslēgts kā administratīvais nolīgums starp Savienību un attiecīgo dalībvalsti.

Ja centru nav iespējams izvietot dalībvalstu teritorijā, Komisija var noteikt šāda centra atrašanās vietu trešās valsts teritorijā, ievērojot izmitināšanas nolīgumu starp Savienību un attiecīgo trešo valsti, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu.

4. Šā panta 1. punktā minētā komerciālā infrastruktūra aptver visus kosmosa un zemes aktīvus, kas nav daļa no valdības infrastruktūras. Komerciālo infrastruktūru pilnībā finansē 15. panta 2. punktā minētais darbuzņēmējs.
5. Lai aizsargātu Savienības drošības intereses, drošas savienojamības sistēmas kosmosa aktīvus palaiž palaišanas pakalpojumu sniedzējs, kurš atbilst 19. pantā izklāstītajiem nosacījumiem, un, ja iespējams, no dalībvalstu teritorijas.

6. pants

Darbības novatoriskas un konkurētspējīgas Savienības kosmosa nozares atbalstam

1. Programma atbalsta novatorisku un konkurētspējīgu Savienības kosmosa nozari un stimulē jauno kosmisko rūpniecību Savienībā, galvenokārt Regulas (ES) 2021/696 6. pantā uzskaitītās iniciatīvas un darbības, un attiecīgā gadījumā nodrošina atbalstu komercpakalpojumiem.
2. Komisija sniedz ieguldījumu šā panta 1. punktā minētajās darbībās, veicot šādus pasākumus:
 - (a) nosakot kritērijus 15. pantā minēto līgumu piešķiršanai, nodrošinot jaunuzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) no visas Savienības dalību visā attiecīgajā vērtību ķēdē;
 - (b) pieprasot, lai 15. panta 2. punktā minētais darbuzņēmējs iesniedz plānu jaunuzņēmumu un MVU no visas Savienības integrācijai darbībās atbilstīgi 15. pantā minētajiem līgumiem;
 - (c) ar 15. pantā minētajiem līgumiem pieprasot, lai jaunuzņēmumi un MVU varētu sniegt pakalpojumus galalietotājiem;
 - (d) veicinot sieviešu novatoru plašāku dalību un konkursa dokumentācijā nosakot līdztiesības un iekļaušanas mērķus.

II nodaļa

Pakalpojumi

7. pants

Pakalpojumu portfeļa definīcija

1. Valdības pakalpojumu sniegšanu nodrošina, kā noteikts šā panta 3. punktā minētajā pakalpojumu portfelī un atbilstīgi 2. punktā noteiktajām operacionālajām prasībām.
2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem operacionālās prasības valdības pakalpojumiem tehnisko specifikāciju veidā izmantošanas gadījumiem, kas sevišķi saistīti ar krīžu pārvaldību, uzraudzību un svarīgākās infrastruktūras pārvaldību, arī diplomātisko sakaru tīkliem. Šīs operacionālās prasības pamatojas uz programmas lietotāju prasību detalizētu analīzi, un tajās ņem vērā prasības, kas izriet no esošā lietotāju aprīkojuma un tīkliem, un operacionālās prasības GOVSATCOM pakalpojumiem saskaņā ar Kosmosa programmas regulas 63. panta 2. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 42. panta 2. punktā.
3. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem valdības pakalpojumu portfeli pakalpojumu un to elementu saraksta veidā, iekļaujot ģeogrāfisko pārklājumu, frekvenci, joslas platumu, lietotāju aprīkojumu un drošības elementus. Šo īstenošanas aktu pamatā ir šā panta 2. punktā minētās operacionālās prasības un 27. panta 2. punktā minētās piemērojamās drošības prasības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 42. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
4. Komercpakalpojumu sniegšanu finansē 15. panta 2. punktā minētais darbuzņēmējs. Komercpakalpojumu sniegšanas noteikumus un nosacījumus paredz 15. pantā minētajos līgumos. Tajos īpaši precizē, kā Komisija novērtēs un apstiprinās

komercpakalpojumu sniegšanu, lai nodrošinātu, ka tiek saglabātas Savienības būtiskās intereses un 3. pantā minētie programmas vispārīgie un konkrētie mērķi. Tie ietver arī atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai novērstu konkurences izkropļojumus komercpakalpojumu sniegšanā, lai izvairītos no jebkāda interešu konflikta, nepamatotas diskriminācijas un jebkādam citām slēptām netiešām priekšrocībām 15. panta 2. punktā minētajam darbuzņēmējam. Šādi aizsardzības pasākumi var ietvert pienākumu nodalīt valdības pakalpojumu sniegšanu no komercpakalpojumu sniegšanas uzskaites, arī strukturāli un juridiski no vertikāli integrētā operatora nošķirta subjekta izveidi valdības pakalpojumu sniegšanai un atklātas, godīgas un nediskriminējošas piekļuves nodrošināšanu komercpakalpojumu sniegšanai nepieciešamajai infrastruktūrai.

8. pants

Valdības pakalpojumi

1. Valdības pakalpojumi tiek sniegti 9. panta 1., 2. un 3. punktā minētajiem programmas dalībniekiem.
2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem sīki izstrādātus noteikumus par valdības pakalpojumu sniegšanu, ņemot vērā Kosmosa programmas regulas 66. pantu un paredzamo pieprasījumu pēc dažādiem izmantošanas gadījumiem, resursu dinamisku piešķiršanu un valdības pakalpojumu prioritāšu noteikšanu atbilstoši lietotāju vajadzību būtiskumam un kritiskajai nozīmei, kā arī attiecīgā gadījumā izmaksu efektivitātei.
3. Piekļuve valdības pakalpojumiem to lietotājiem ir bez maksas.
4. Atkāpjoties no šā panta 3. punkta, Komisija attiecīgi pamatotos gadījumos un izņēmuma gadījumos, izmantojot īstenošanas aktus, var noteikt cenu politiku.
Nosakot šo cenu politiku, Komisija nodrošina, ka valdības pakalpojumu sniegšana nekropļo konkurenci, lai nebūtu valdības pakalpojumu trūkuma un noteiktās cenas rezultātā nerastos pārmērīga kompensācija labuma guvējam.
5. Šā panta 2. un 4. punktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 42. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
6. Valdības pakalpojumu sniegšanu starp viena programmas dalībnieka autorizētajiem lietotājiem nosaka un īsteno šis programmas dalībnieks.

9. pants

Programmas dalībnieki un kompetentās iestādes

1. Dalībvalstis, Padome, Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) ir programmas dalībnieki, ciktāl tie autorizē valdības pakalpojumu lietotājus.
2. Savienības aģentūras un struktūras var kļūt par programmas dalībniecēm, ciktāl tas ir nepieciešams to uzdevumu izpildei un saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri paredzēti administratīvā nolīgumā, kas noslēgts starp attiecīgo aģentūru un to uzraugošo Savienības iestādi.
3. Trešās valstis un starptautiskās organizācijas var kļūt par programmas dalībniecēm saskaņā ar 36. pantu.

4. Katrs programmas dalībnieks izraugās vienu par drošu savienojamību atbildīgo kompetento iestādi.

Programmas dalībniekus uzskata par atbilstošiem šai prasībai, ja tie atbilst šādiem kritērijiem:

- (a) tie ir arī Regulas (ES) 2021/696 68. pantā minētie GOVSATCOM dalībnieki;
 - (b) tie ir izraudzījušies kompetento iestādi saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 68. panta 4. punktu.
5. Šā panta 4. punktā minētā par drošu savienojamību atbildīgā kompetentā iestāde nodrošina, ka:
- (a) pakalpojumu izmantošana atbilst piemērojamajām drošības prasībām;
 - (b) ir noteiktas un tiek pārvaldītas tiesības piekļūt valdības pakalpojumiem;
 - (c) valdības pakalpojumu izmantošanai nepieciešamo lietotāja aprīkojumu un ar to saistītos elektronisko sakaru savienojumus un informāciju izmanto un pārvalda saskaņā ar piemērojamajām drošības prasībām;
 - (d) ir izveidots centrālais kontaktpunkts, kura uzdevums ir vajadzības gadījumā palīdzēt ziņošanā par drošības riskiem un apdraudējumiem, sevišķi par to, ka konstatēti potenciāli kaitīgi elektromagnētiskie traucējumi, kas ietekmē programmas pakalpojumus.

10. pants

Valdības pakalpojumu lietotāji

1. Par valdības pakalpojumu lietotājiem var tikt autorizēti šādi subjekti:
- (a) Savienības vai dalībvalsts valsts iestāde vai struktūra, kurai uzticēta šādas valsts varas īstenošana;
 - (b) fiziska vai juridiska persona, kas darbojas šā punkta a) apakšpunktā minētā subjekta vārdā un tā kontrolē.
2. Šā panta 1. punktā minētos valdības pakalpojumu lietotājus 9. pantā minētie programmas dalībnieki pienācīgi pilnvaro izmantot valdības pakalpojumus, un minētie lietotāji ievēro 27. panta 2. punktā minētās vispārējās drošības prasības.

III nodaļa

Budžeta ieguldījums un mehānismi

11. pants

Budžets

1. Finansējums programmas īstenošanai laikposmā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim un saistīto risku segšanai ir 1600 miljardi EUR faktiskajās cenās.
- 2021.–2027. gada DFS summas orientējošais sadalījums ir šāds:
- 950 miljoni EUR no 1. izdevumu kategorijas;

- 500 miljoni EUR no 5. izdevumu kategorijas;
 - 150 miljoni EUR no 6. izdevumu kategorijas.
2. Programmu papildina ar finansējumu, ko īsteno saskaņā ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, Savienības kosmosa programmu un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) “Eiropa pasaulē” par maksimālo indikatīvo summu attiecīgi 0,430 miljardu EUR, 0,220 miljardu EUR un 0,150 miljardu EUR. Šādu finansējumu īsteno saskaņā ar attiecīgi Regulu (ES) 2021/695, Regulu (ES) 2021/696 un Regulu (ES) 2021/947.
 3. Šā panta 1. punktā minēto summu var izmantot, lai segtu darbības, kas nepieciešamas 3. pantā minēto mērķu sasniegšanai. Šādi izdevumi var attiekties arī uz:
 - (a) ekspertu pētījumiem un sanāksmēm, it īpaši to izmaksu un laika ierobežojumu ievērošanu;
 - (b) informācijas un komunikācijas darbībām, ieskaitot korporatīvo komunikāciju par Savienības politikas prioritātēm, ja tās ir tieši saistītas ar šīs regulas mērķiem, sevišķi, lai radītu sinerģiju ar citām Savienības politikas jomām;
 - (c) informācijas tehnoloģiju tīkliem, kuru funkcija ir informācijas apstrāde vai apmaiņa, un Komisijas īstenotajiem administratīvās pārvaldības pasākumiem, arī drošības jomā;
 - (d) tehnisko un administratīvo palīdzību, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, arī korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām.
 4. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.

12. pants

Kumulatīvais un alternatīvais finansējums

Darbība, kas ir saņēmusi ieguldījumu no citas Savienības programmas, ieskaitot dalītā pārvaldībā esošu finansējumu, var saņemt arī ieguldījumu saskaņā ar programmu, ja ieguldījumi nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Attiecīgajam ieguldījumam darbībā piemēro attiecīgās Savienības programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas. Atbalstu no dažādām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli, balstoties uz dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.

13. pants

Ieguldījumi programmā

1. Programma var saņemt papildu finansiālo ieguldījumus vai ieguldījumus natūrā no:
 - (a) Savienības aģentūrām un struktūrām;
 - (b) dalībvalstīm;
 - (c) programmā iesaistītām trešām valstīm;
 - (d) Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA) un citām starptautiskajām organizācijām saskaņā ar attiecīgiem nolīgumiem.

2. Šā panta 1. punktā minēto papildu finansiālo ieguldījumu un ieņēmumus saskaņā ar 8. panta 4. punktu uzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem atbilstīgi Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 ("Finanšu regula") 21. panta 5. punktam.

14. pants

Savienības finansējuma īstenošana un veidi

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta pirmajā daļā.
2. Programmas sniegtais finansējums var būt jebkurā Finanšu regulā noteiktajā veidā, proti, dotācijas, godalgas un iepirkums. Tajā var būt paredzēts arī finansējums finanšu instrumentu veidā finansējuma apvienošanas darbības ietvaros.

IV nodaļa

Programmas īstenošana

15. pants

Īstenošanas modelis

1. Šīs regulas 4. pantā noteiktās darbības īsteno, izmantojot līgumus, kas piešķirti atbilstīgi Finanšu regulai un iepirkuma principiem saskaņā ar šīs regulas 17. pantu.
2. Funkcijas, pienākumus, finanšu shēmu un risku sadali starp Savienību un darbuzņēmēju to īstenošanai nosaka līgumos, kas var būt koncesijas līgums, piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līgums vai jaukts līgums, ņemot vērā īpašumtiesību režīmu saskaņā ar 16. pantu un programmas finansējumu saskaņā ar III nodaļu.
3. Šajā pantā minētos līgumus nodrošina saskaņā ar tiešu un netiešu pārvaldību, un tie var būt starpiestāžu iepirkumi, kā minēts Finanšu regulas 165. panta 1. punktā, starp Komisiju un Aģentūru, saskaņā ar kuriem Komisija uzņemas vadošās līgumslēdzējas iestādes loma.
4. Ja šā panta 2. punktā minētā iepirkuma procedūra tiek īstenota kā koncesijas līgums un šādas procedūras rezultātā koncesijas līgums netiek noslēgts, Komisija pārstrukturē iepirkumu un īsteno piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līgumu atbilstoši programmas optimālai īstenošanai.
5. Attiecīgā gadījumā iepirkuma procedūras šajā pantā minētajiem līgumiem var būt arī kopīgs iepirkums ar dalībvalstīm saskaņā ar Finanšu regulas 165. panta 2. punktu.
6. Šajā pantā minētajos līgumos iekļauj arī atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai izvairītos no jebkādas pārmērīgas kompensācijas darbuzņēmējam, konkurences izkropļojumiem, jebkādiem interešu konfliktiem, nepamatotas diskriminācijas un jebkādam citām slēptām netiešām priekšrocībām. Saskaņā ar 7. panta 4. punktu tajos iekļauj noteikumus par darbuzņēmēja sniegto komercpakalpojumu novērtēšanas un apstiprināšanas procesu, lai nodrošinātu Savienības būtisko interešu un programmas mērķu saglabāšanu.

7. Šajā pantā minētajos līgumos iekļauj noteikumus par tādas shēmas izveidi, kas paredzēta, lai kompensētu CO₂ emisijas, ko rada 5. pantā minētās infrastruktūras palaišana.

16. pants

Īpašumtiesības uz aktīviem un to izmantojums

1. Savienībai pieder visi 5. pantā noteiktie materiālie un nemateriālie aktīvi, kas ir daļa no valdības infrastruktūras. Šajā nolūkā Komisija nodrošina, ka līgumos, nolīgumos un citās vienošanās attiecībā uz darbībām, kuru rezultātā šādi aktīvi var tikt izveidoti vai attīstīti, ir ietverti noteikumi, kas nodrošina Savienības īpašumtiesības uz šiem aktīviem.
Galvenais, Komisija nodrošina, ka Savienībai ir šādas tiesības:
 - (a) programmas ģenerēto signālu pārraidei nepieciešamo frekvenču lietošanas tiesības saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, noteikumiem un attiecīgajiem licences līgumiem un dalībvalstu nodrošinātajiem piešķirumiem, kas paliek to īpašumā;
 - (b) tiesības piešķirt prioritāti valdības pakalpojumu sniegšanai pār komercpakalpojumiem saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, kas paredzami 15. pantā minētajos līgumos un ņemot vērā 10. panta 1. punktā minētos valdības pakalpojumu lietotājus.
2. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, Komisija tiecas noslēgt līgumus, nolīgumus vai citas vienošanās ar trešām personām par:
 - (a) iepriekš pastāvošajām īpašumtiesībām uz materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas ir daļa no programmas infrastruktūras;
 - (b) īpašumtiesību vai licences tiesību iegūšanu uz citiem programmas īstenošanai nepieciešamajiem materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem.
3. Ja šā panta 1. un 2. punktā minētie aktīvi sastāv no intelektuālā īpašuma tiesībām, Komisija pārvalda šīs tiesības pēc iespējas lietderīgāk, ņemot vērā:
 - (a) nepieciešamību aizsargāt aktīvus un piešķirt tiem vērtību;
 - (b) visu ieinteresēto personu leģitīmās intereses;
 - (c) nepieciešamību nodrošināt konkurētspējīgus un labi funkcionējošus tirgus un attīstīt jaunas tehnoloģijas;
 - (d) nepieciešamību nodrošināt programmas sniegto pakalpojumu nepārtrauktību.
4. Komisija nodrošina, ka attiecīgajos līgumos, nolīgumos un citās vienošanās ir paredzēta iespēja šīs intelektuālā īpašuma tiesības nodot trešām personām vai piešķirt trešās personas licences šīm tiesībām, arī intelektuālā īpašuma radītājam, un ka šādas trešās personas var brīvi izmantot šīs tiesības, ja tās ir nepieciešamas to uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu.

17. pants

Iepirkuma principi

1. Iepirkumu programmas ietvaros veic saskaņā ar Finanšu regulā paredzētajiem iepirkuma noteikumiem.

2. Iepirkuma procedūrās programmas vajadzībām, papildinot Finanšu regulā noteiktos principus, līgumslēdzēja iestāde rīkojas saskaņā ar šādiem principiem:
- (a) veicināt visās dalībvalstīs visā Savienībā un visā piegādes ķēdē uzņēmēju, sevišķi jaunuzņēmumu, jaunu tirgus dalībnieku un MVU, iespējami plašāku un atvērtāku dalību, arī gadījumos, kad pretendenti slēdz apakšlīgumus;
 - (b) nodrošināt faktisku konkurenci konkursa procesā, vienlaikus ievērojot tehnoloģiskās neatkarības un pakalpojumu nepārtrauktības mērķus;
 - (c) ievērot atklātas piekļuves un konkurences principus, piedaloties konkursā, pamatojoties uz pārredzamas un savlaicīgas informācijas sniegšanu, skaidru komunikāciju par piemērojamiem iepirkuma noteikumiem un procedūrām, atlases un piešķiršanas kritērijiem un jebkuru citu būtisku informāciju, kas nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem potenciālajiem pretendentiem;
 - (d) aizsargāt Savienības un tās dalībvalstu drošību un sabiedrības intereses, arī pastiprinot Savienības autonomiju, sevišķi tehnoloģiju jomā;
 - (e) ievērot programmas pamatinfrastruktūras drošības prasības un sniegt ieguldījumu Savienības un tās dalībvalstu būtisko drošības interešu aizsardzībā;
 - (f) atkāpjoties no Finanšu regulas 167. panta, attiecīgā gadījumā izmantot vairākus piegādes avotus, lai nodrošinātu labāku visu programmas komponentu, to izmaksu un grafika vispārēju kontroli;
 - (g) veicināt pakalpojumu nepārtrauktību un uzticamību;
 - (h) nodrošināt atbilstību vides kritērijiem;
 - (i) nodrošināt vienlīdzīgu iespēju visiem rezultatīvu veicināšanu un dzimumu līdztiesības integrētās pieejas un dzimumu līdztiesības dimensijas ieviešanu, un tās mērķis ir novērst dzimumu nelīdzsvarotības cēloņus. Īpaša uzmanība tiek pievērsta dzimumu līdzsvara nodrošināšanai izvērtēšanas komisijās.

18. pants

Apakšlīgumu slēgšana

1. Lai iedrošinātu jaunus tirgus dalībniekus, MVU un jaunuzņēmumus un to pārrobežu dalību un piedāvātu pēc iespējas plašāku ģeogrāfisko pārklājumu, vienlaikus aizsargājot Savienības autonomiju, līgumslēdzēja iestāde pieprasa pretendentam slēgt apakšlīgumu par daļu no līguma, izsludinot konkursu atbilstošajos apakšlīgumu līmeņos, ar uzņēmumiem, kas nav ar pretendenta grupu saistītie uzņēmumi.
2. Pretendents pamato jebkādas atkāpes no pieprasījuma, kas izteikts saskaņā ar šā panta 1. punktu.

19. pants

Attiecināmības un dalības nosacījumi Savienības operacionālo sistēmu drošības, integritātes un noturības saglabāšanai

Attiecināmības un dalības nosacījumi attiecas uz piešķiršanas procedūrām, ko veic programmas īstenošanā, ja tas ir nepieciešami un lietderīgi, lai saglabātu Savienības operacionālo sistēmu drošību, integritāti un noturību, kā noteikts Regulas (ES) 2021/696

24. pantā, ņemot vērā mērķi veicināt Savienības stratēģisko autonomiju, sevišķi tehnoloģiju ziņā galvenajās tehnoloģijās un vērtību ķēdēs, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku.

20. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

Ja trešā valsts piedalās programmā ar lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu vai pamatojoties uz jebkuru citu juridisku instrumentu, trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, kas nepieciešamas atbildīgajam kredītrīkotājam, OLAF, Eiropas Prokuratūrai un Revīzijas palātai, lai visaptverošu īstenotu savu attiecīgo kompetenci. OLAF gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, arī pārbaudes uz vietas un inspekcijas, kā paredzēts Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013.

V nodaļa

Programmas pārvaldība

21. pants

Pārvaldības principi

Programmas pārvaldība balstīta šādos principos:

- (a) skaidrs uzdevumu un pienākumu sadalījums starp programmas īstenošanā iesaistītajiem subjektiem;
- (b) pārvaldības struktūras atbilstība konkrētajām programmas un pasākumu vajadzībām attiecīgā gadījumā;
- (c) strikta programmas kontrole, arī visu subjektu strikta izmaksu, grafika un darbības rezultātu ievērošana to attiecīgo funkciju un uzdevumu ietvaros saskaņā ar šo regulu;
- (d) pārredzama un izmaksu ziņā efektīva pārvaldība;
- (e) pakalpojumu nepārtrauktība un nepieciešamās infrastruktūras nepārtrauktība, arī aizsardzība pret attiecīgajiem draudiem;
- (f) sistemātiska un strukturēta programmas nodrošināto datu, informācijas un pakalpojumu lietotāju vajadzību, kā arī ar to saistīto zinātnes un tehnoloģiju attīstības vajadzību ievērošana;
- (g) pastāvīgi centieni kontrolēt un mazināt riskus.

22. pants

Dalībvalstu loma

1. Dalībvalstis sniedz ieguldījumu savas tehniskās kompetences, zinātības un palīdzības veidā, sevišķi drošuma un drošības jomā, vai, ja tas ir lietderīgi un iespējams, dara pieejamus Savienībai datus, informāciju, pakalpojumus un infrastruktūru, kas ir to rīcībā vai atrodas to teritorijā.

2. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis nodrošina savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņību un komplementaritāti atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2021/241⁴⁴ un programmai.
3. Dalībvalstis īsteno visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu netraucētu programmas darbību, cita starpā palīdzot attiecīgajā līmenī nodrošināt un aizsargāt programmai nepieciešamās frekvences.
4. Dalībvalstis un Komisija var sadarboties, lai paplašinātu programmas nodrošināto pakalpojumu izmantojumu.
5. Drošības jomā dalībvalstis veic Regulas (ES) 2021/696 42. pantā minētos uzdevumus.
6. Dalībvalstis paredz savas darbības vajadzības attiecībā uz valdības pakalpojumiem.

23. pants

Komisijas loma

1. Komisijai ir vispārēja atbildība par programmas īstenošanu, cita starpā drošības jomā, neskarot dalībvalstu prerogātivas valsts drošības jautājumos. Komisija saskaņā ar šo regulu nosaka programmas prioritātes un attīstību atbilstīgi lietotāju prasībām un uzrauga tās īstenošanu, neskarot pārējo Savienības politiku.
2. Komisija nodrošina uzdevumu un pienākumu skaidru sadalījumu starp dažādiem programmā iesaistītajiem subjektiem un koordinē šo subjektu darbības. Komisija arī nodrošina, ka visi programmas īstenošanā iesaistītie pilnvarotie subjekti aizsargā Savienības intereses, garantē Savienības līdzekļu pareizu pārvaldību, kā arī ievēro Finanšu regulu un šo regulu.
3. Komisija veic iepirkumu, piešķir un paraksta 15. pantā minētos līgumus atbilstīgi Finanšu regulai.
4. Komisija var uzticēt ar programmu saistītos uzdevumus Aģentūrai un EKA netiešā pārvaldībā atbilstīgi to attiecīgajām funkcijām un pienākumiem, kas noteikti 24. un 25. pantā. Lai veicinātu 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu un sekmētu visefektīvāko sadarbību starp šiem trim subjektiem, Komisija var noslēgt iemaksu līgumus ar katru subjektu.
5. Neskarot 15. panta 2. punktā minētā darbuzņēmēja, Aģentūras vai citu pilnvaroto subjektu uzdevumus, Komisija nodrošina, ka tiek veicināta un maksimāli palielināta programmas sniegto pakalpojumu ieviešana un izmantošana. Tā nodrošina komplementaritāti, konsekveni, sinerģiju un saikni starp programmu un citām Savienības darbībām un programmām.
6. Attiecīgā gadījumā Komisija nodrošina saistībā ar programmu veikto darbību saskaņotību ar Savienības, valsts vai starptautiskā līmenī veiktajām darbībām kosmosa jomā. Tā sekmē sadarbību starp dalībvalstīm un, ja tas ir nepieciešams programmai, veicina to tehnoloģisko iespēju un attīstības konvergenci kosmosa jomā.

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

7. Komisija informē 42. panta 1. punktā minēto Programmas komiteju par starpposma un gala rezultātiem, kas gūti, izvērtējot visas iepirkuma procedūras un visus līgumus, ieskaitot apakšlīgumus, ar publiskiem un privātiem subjektiem.

24. pants

Aģentūras loma

1. Aģentūras uzdevums ir ar Drošības akreditācijas padomi nodrošināt valdības infrastruktūras un valdības pakalpojumu drošības akreditāciju atbilstīgi Regulas (ES) 2021/696 V sadaļas II nodaļai.
2. Komisija, noslēdzot vienu vai vairākus iemaksu līgumus, var uzticēt Aģentūrai šādus uzdevumus:
 - (a) programmas valdības infrastruktūras darbības nodrošināšana;
 - (b) valdības infrastruktūras darbības drošība, cita starpā riska un apdraudējuma analīze, drošības uzraudzība, it īpaši tehnisko specifikāciju un darbības procedūru noteikšana, un to atbilstības 27. panta 2. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām uzraudzība;
 - (c) valdības pakalpojumu sniegšana;
 - (d) 15. pantā minēto līgumu pārvaldība pēc to piešķiršanas un parakstīšanas;
 - (e) valdības pakalpojumu ar lietotājiem saistīto aspektu visaptveroša koordinēšana ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, attiecīgajām Savienības aģentūrām, EĀDD un citiem subjektiem;
 - (f) tādu darbību veikšana, kas saistītas ar programmas piedāvāto pakalpojumu izmantošanu no lietotāju puses, neietekmējot 15. panta 2. punktā minētā darbuzņēmēja darbības saskaņā ar 15. pantā minētajiem līgumiem.
3. Atkāpjoties no Finanšu regulas 62. panta 1. punkta un ņemot vērā Komisijas novērtējumu par Savienības interešu aizsardzību, Aģentūra, noslēdzot iemaksu līgumus, var uzticēt citiem subjektiem konkrētas darbības to attiecīgās kompetences jomās saskaņā ar Komisijai piemērojamajiem netiešās pārvaldības nosacījumiem.
4. Ja darbības ir uzticētas Aģentūrai, to īstenošanai nodrošina atbilstošus finanšu resursus, cilvēkresursus un administratīvos resursus. Šim nolūkam Komisija daļu no budžeta var piešķirt Aģentūrai uzticētajām darbībām, lai finansētu to īstenošanai nepieciešamos cilvēkresursus.

25. pants

EKA loma

1. Ar nosacījumu, ka tiek aizsargātas Savienības intereses, EKA savas kompetences jomā var uzticēt šādus uzdevumus:
 - (a) tādu 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto izstrādes un apstiprināšanas darbību uzraudzību, kas tiek veiktas saskaņā ar 15. pantā minētajiem līgumiem, nodrošinot koordinēšanu starp uzdevumiem un budžetu, kas EKA uzticēti saskaņā ar šo pantu, un EKA pašu resursiem, ja tādi darīti pieejami programmai vai 15. panta 2. punktā minētajam darbuzņēmējam saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, par kuriem jāvienojas 23. panta 4. punktā minētajos iemaksu līgumos;

- (b) tehniskās lietpratības nodrošināšana Komisijai; arī programmas tehnisko aspektu sagatavošanai;
 - (c) atbalsts 15. pantā minēto līgumu izvērtēšanai.
2. Pamatojoties uz Komisijas novērtējumu, EKA var uzticēt citus uzdevumus, balstoties uz programmas vajadzībām, it īpaši saistībā ar Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras kosmosa un saistīto zemes segmentu, ja šie uzdevumi nedublē veiktās darbības, kuras cits subjekts veic programmas ietvaros, un ja to mērķis ir uzlabot programmas darbību īstenošanas efektivitāti.

VI nodaļa

Programmas drošība

26. pants

Vispārīgie drošības principi

Šai programmai piemēro Regulas (ES) 2021/696 33. pantu.

27. pants

Drošības pārvaldība

1. Komisija savā kompetences jomā un ar Aģentūras atbalstu nodrošina augstu drošības līmeni, it īpaši attiecībā uz:
 - (a) infrastruktūras aizsardzību gan uz zemes, gan kosmosā, kā arī pakalpojumu sniegšanu, sevišķi pret fiziskiem uzbrukumiem vai kiberuzbrukumiem, arī pret iejaukšanos datu plūsmās;
 - (b) tehnoloģiju nodošanas kontroli un vadību;
 - (c) iegūtās kompetences un zinātnības attīstību un saglabāšanu Savienībā;
 - (d) sensitīvas neklasificētas informācijas un klasificētas informācijas aizsardzību.
2. Šā panta 1. punkta vajadzībām Komisija nodrošina, ka tiek veikta riska un apdraudējuma analīze attiecībā uz 5. panta 2. punktā minēto valdības infrastruktūru. Pamatojoties uz šo analīzi, tā, izmantojot īstenošanas aktus, nosaka vispārējās drošības prasības. To darot, Komisija ņem vērā šo prasību ietekmi uz valdības infrastruktūras netraucētu darbību, it īpaši izmaksu, riska pārvaldības un grafika ziņā, un nodrošina, ka netiek pazemināts vispārējais drošības līmenis, netiek apdraudēta aprīkojuma darbība un tiek ņemti vērā kiberdrošības riski. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 42. panta 2. punktā.
3. Šai programmai piemēro Regulas (ES) 2021/696 34. panta 3.–7. punktu. Šajā regulā terminu “komponents” Regulas (ES) 2021/696 34. pantā lasa kā “valdības infrastruktūra” un visas atsauces uz Regulas (ES) 2021/696 34. panta 2. punktu jāsaprot kā atsauces uz šā panta 2. punktu.

28. pants

Sistēmas un ieviesto pakalpojumu drošība

Ikreiz, kad Savienības vai tās dalībvalstu drošību var ietekmēt sistēmas darbība vai valdības pakalpojumu sniegšana, piemēro Lēmumu (KĀDP) XXX.

29. pants

Drošības akreditācijas iestāde

Drošības akreditācijas padome, kas Aģentūrā izveidota saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 72. panta 1. punktu, ir programmas valdības infrastruktūras drošības akreditācijas iestāde.

30. pants

Vispārīgie drošības akreditācijas principi

Ar programmu saistītās drošības akreditācijas darbības veic saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 37. panta a)–j) apakšpunktā noteiktajiem principiem. Šajā regulā terminu “komponents” Regulas (ES) 2021/696 37. pantā lasa kā “valdības infrastruktūra” un visas atsaucēs uz Regulas (ES) 2021/696 34. panta 2. punktu jāsaprot kā atsaucēs uz šīs regulas 27. panta 2. punktu.

31. pants

Drošības akreditācijas padomes uzdevumi un sastāvs

1. Šai programmai piemēro Regulas (ES) 2021/696 38. pantu, izņemot 2. punkta c)–f) apakšpunktu un 3. punkta b) apakšpunktu, un 39. pantu.
2. Papildus šā panta 1. punktam un izņēmuma kārtā šīs regulas 15. panta 2. punktā minētā darbuzņēmēja pārstāvjus var uzaicināt piedalīties Drošības akreditācijas padomes sanāksmēs kā novērotājus jautājumos, kas ir tieši saistīti ar attiecīgo darbuzņēmēju.

32. pants

Drošības akreditācijas padomes balsošanas noteikumi

Drošības akreditācijas padomes balsošanas noteikumiem piemēro Regulas (ES) 2021/696 40. pantu.

33. pants

Drošības akreditācijas padomes lēmumu paziņošana un ietekme

1. Drošības akreditācijas padomes lēmumiem piemēro Regulas (ES) 2021/696 41. panta 1.–4. punktu. Šajā regulā Regulas (ES) 2021/696 41. panta terminu “komponents” lasa kā “valdības infrastruktūra”.
2. Drošības akreditācijas padomes darba grafiks nedrīkst kavēt 37. panta 1. punktā minētajā darba programmā paredzēto darbību grafiku.

34. pants

Dalībvalstu loma drošības akreditācijā

Šai programmai piemēro Regulas (ES) 2021/696 42. pantu.

Klasificētas informācijas aizsardzība

1. Ar šo programmu saistītai klasificētai informācijai piemēro Regulas (ES) 2021/696 43. pantu.
2. Klasificēto informāciju, ko EKA ģenerējusi saistībā ar uzdevumiem, kas tai uzticēti saskaņā ar 25. panta 1. un 2. punktu, uzskata par ES klasificētu informāciju saskaņā ar Komisijas Lēmumu (ES, Euratom) 2015/444⁴⁵ un Padomes Lēmumu 2013/488/ES⁴⁶, kas izveidota Komisijas pakļautībā.

VII nodaļa

Starptautiskās attiecības

Trešo valstu un starptautisko organizāciju dalība programmā

1. Saskaņā ar nosacījumiem īpašā nolīgumā, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, programmā var piedalīties Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībnieces, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, kā arī šādas trešās valstis:
 - (a) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
 - (b) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
 - (c) trešās valstis, kas nav a) un b) apakšpunktā minētās trešās valstis.
2. Programmā var piedalīties starptautiskās organizācijas atbilstīgi nolīgumiem, kas noslēgti saskaņā ar LESD 218. pantu.
3. Šā panta 1. un 2. punktā minētie īpašie nolīgumi:
 - (a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz Savienības programmās iesaistītās trešās valsts vai starptautiskas organizācijas ieguldījumiem un ieguvumiem;

⁴⁵ Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

⁴⁶ Komisijas Lēmums (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp.).

- (b) nosaka dalības nosacījumus programmās, ieskaitot finansiālo ieguldījumu aprēķinu atsevišķām programmām un to administratīvās izmaksas;
 - (c) nepiešķir trešai valstij vai starptautiskai organizācijai nekādas lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz Savienības programmu;
 - (d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finansiālās intereses;
 - (e) neskar saistības, kas izriet no spēkā esošajiem Savienības noslēgtajiem nolīgumiem, sevišķi attiecībā uz frekvenču izmantošanas tiesībām.
4. Neskarot šā panta 1., 2. un 3. punktā izklāstītos nosacījumus, kā arī drošības interesēs Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, var noteikt papildu prasības trešo valstu un starptautisko organizāciju dalībai programmā, ciktāl tas atbilst 1. un 2. punktā minētajiem spēkā esošajiem nolīgumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 42. panta 2. punktā.

37. pants

Trešo valstu un starptautisko organizāciju piekļuve valdības pakalpojumiem

Trešās valstis un starptautiskās organizācijas var piekļūt valdības pakalpojumiem, ja:

- (a) atbilstīgi LESD 218. pantam tās noslēdz nolīgumu, kurā izklāstīti noteikumi un nosacījumi piekļuvei valdības pakalpojumiem;
- (b) tās atbilst Regulas (ES) 2021/696 43. panta 1. punktam.

Šajā regulā atsaucies uz “programmu” Regulas (ES) 2021/696 43. panta 1. punktā uzskata par atsaucēm uz “programmu”, kas izveidota ar šo regulu.

VIII nodaļa

Plānošana, uzraudzība, izvērtēšana un kontrole

38. pants

Plānošana, uzraudzība un ziņošana

1. Programmu īsteno ar darba programmu, kas minēta Finanšu regulas 110. pantā. Darba programmā nosaka darbības un saistīto budžetu, kas nepieciešams programmas mērķu sasniegšanai, un attiecīgā gadījumā kopējo summu, kas rezervēta apvienošanas darbībām. Darba programma papildina Savienības kosmosa programmas GOVSATCOM komponenta darba programmu, kas minēta Regulas (ES) 2021/696 100. pantā.

Darba programmu Komisija pieņem, izmantojot īstenošanas aktus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 42. panta 2. punktā.
2. Pielikumā ir noteikti rādītāji, ar kuriem ziņo par programmas virzību uz 3. pantā izklāstīto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.

3. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 43. pantu, lai vajadzības gadījumā grozītu pielikumu attiecībā uz rādītājiem, kā arī papildināt šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas izveidi.
4. Ja tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, 44. pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.
5. Veikuma ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un laikus.
Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem un (attiecīgā gadījumā) dalībvalstīm uzliek samērīgas ziņošanas prasības.
6. Šā panta 2. punkta vajadzībām Savienības līdzekļu saņēmēji sniedz atbilstošu informāciju. Darbības pārbaudei vajadzīgos datus vāc efektīvi, lietderīgi un laikus.

39. pants

Izvērtēšana

1. Komisija laikus veic programmas izvērtēšanu, lai izvērtēšanas rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Līdz [DATUMS 3 GADUS PĒC SPĒKĀ STĀŠANĀS] un pēc tam reizi četros gados Komisija izvērtē programmas īstenošanu. Tā novērtē:
 - (a) programmas ietvaros nodrošināto pakalpojumu izpildi;
 - (b) programmas lietotāju vajadzību attīstību.Vajadzības gadījumā izvērtējumam pievieno atbilstošu priekšlikumu.
3. Programmas izvērtēšanā ņem vērā rezultātus, kuri iegūti Savienības kosmosa programmas GOVSATCOM komponenta izvērtēšanā, kas veikta saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 102. pantu.
4. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo šīs izvērtēšanas secinājumus kopā ar saviem apsvērumiem.
5. Šīs regulas īstenošanā iesaistītie subjekti sniedz Komisijai datus un informāciju, kas nepieciešami šā panta 1. punktā minētajai izvērtēšanai.
6. Divus gadus pēc pilnīgas darbības spējas sasniegšanas un pēcāk reizi divos gados Aģentūra, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, izdod tirgus ziņojumu par programmas ietekmi uz ES komercsatelītu nozari, lai nodrošinātu pēc iespējas mazāku ietekmi uz konkurenci un stimulu saglabāšanu inovācijai.

40. pants

Revīzijas

Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, arī tādu, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu.

41. pants

Persondati un privātuma aizsardzība

Visi persondati, ko saistībā ar šajā regulā paredzētajiem uzdevumiem un darbībām apstrādā, arī Aģentūrā, tiek apstrādāti saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem persondatu aizsardzības jomā, it īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679⁴⁷ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725⁴⁸.

IX nodaļa

Deleģēšana un īstenošanas pasākumi

42. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Programmas komiteja, kas izveidota ar Regulas (ES) 2021/696 107. pantu GOVSATCOM konfigurācijā. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Lai pieņemtu šīs regulas 5. panta 3. punktā un 27. panta 2. punktā minētos īstenošanas aktus, šā punkta pirmajā daļā minētā komiteja tiekas Regulas (ES) 2021/696 107. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteiktajā drošības konfigurācijā.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
3. Ja Programmas komiteja nesniedz atzinumu par šīs regulas 27. panta 2. punktā minēto īstenošanas akta projektu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

43. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 38. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 38. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģējumu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts izraudzījusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā šo aktu vienlaikus paziņo gan Eiropas Parlamentam, gan Padomei.
6. Saskaņā ar 38. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

44. pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un to piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot deleģēto aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.
2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 43. panta 6. punktā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.

X nodaļa

Pārejas un nobeiguma noteikumi

45. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst šā finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību, sevišķi darbību un to rezultātu popularizēšanā, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp medijiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija īsteno informācijas un komunikācijas darbības saistībā ar programmu, darbībām, kas veiktas saskaņā ar programmu un iegūtajiem rezultātiem.
3. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes ir saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

46. pants

Pakalpojumu turpināšana pēc 2027. gada

Vajadzības gadījumā Savienības budžetā var iekļaut apropriācijas pēc 2027. gada, lai segtu izdevumus, kas nepieciešami 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanai to darbību pārvaldīšanai,

kas nav pabeigtas līdz programmas beigām, kā arī izdevumus, kas sedz kritiski svarīgas operatīvās darbības un pakalpojumu sniegšanu.

47. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums “Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par Savienības drošas savienojamības programmas izveidi”

1.2. Attiecīgā politikas joma

Savienības kosmosa politika

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☒ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, kas balstās uz iepriekš veiktu izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību⁴⁹

☐ spēkā esošas darbības turpināšanu

☒ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgais mērķis

Programmas vispārīgais mērķis ir izveidot drošu un autonomu kosmosā bāzētu savienojamības sistēmu nolūkā sniegt garantētus un noturīgus satelītsakaru pakalpojumus, proti:

a) saskaņā ar 7. panta 1. punktu valdības līmeņa lietotājiem ilgtermiņā nodrošināt pasaules mēroga nepārtrauktu piekļuvi drošiem un izmaksu ziņā lietderīgiem satelītsakaru pakalpojumiem, kas atbalsta kritisko infrastruktūru aizsardzību, novērošanu, ārējās darbības, krīžu pārvaldību un lietojumus, kas ir būtiski ekonomikai, videi, drošībai un aizsardzībai, tādējādi palielinot dalībvalstu noturību;

b) ļaut privātajam sektoram sniegt komercpakalpojumus atbilstīgi 7. panta 2. punktam.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Programmas konkrētie mērķi ir šādi:

a) uzlabot Savienības sakaru pakalpojumu noturību, izstrādājot, veidojot un izmantojot multiorbitālu savienojamības infrastruktūru, kas pastāvīgi pielāgota pieprasījuma pēc satelītsakariem attīstībai, vienlaikus ņemot vērā dalībvalstu esošos un nākotnes aktīvus, ko izmantos ar Regulu (ES) 2021/696 izveidotās Savienības kosmosa programmas GOVSATCOM komponenta ietvaros.

b) veicināt kiberneturību ar proaktīvu un reaģējošu aizsardzību pret kibernetraudiem un elektromagnētiskiem draudiem un operatīvo kibernetdrošību, kā arī integrēt Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras kosmosa un ar to saistīto zemes segmentu, lai nodrošinātu šifrēšanas atslēgu drošu pārraidi;

⁴⁹

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

- c) veicināt kiberneturību ar proaktīvu un reaģējošu aizsardzību pret kiberdraudiem un elektromagnētiskiem draudiem un operatīvo kiberdrošību, kā arī integrēt Eiropas kvantiskās komunikācijas kosmosa infrastruktūru, lai nodrošinātu šifrēšanas atslēgu drošu pārraidi;
- d) uzlabot un paplašināt citu Savienības kosmosa programmas komponentu spējas un pakalpojumus;
- e) stimulēt novatorisku un revolucionāru tehnoloģiju izstrādi, it īpaši – izmantojot jauno kosmisko rūpniecību;
- f) ļaut tālāk attīstīt ātrdarbīgu platjoslas pakalpojumu pieejamību un netraucētu savienojamību visā Savienībā, likvidējot sakaru nestrādes zonas un palielinot kohēziju dalībvalstu teritorijās, kā arī nodrošināt savienojamību stratēģiski svarīgās ģeogrāfiskās teritorijās ārpus Savienības.

1.4.3. *Paredzamie rezultāti un ietekme*

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Dalībvalstu valdībām un ES iestādēm jāgūst labums no noturīgiem, globāliem, garantētiem un elastīgiem satelītsakaru risinājumiem, kas atbilst to mainīgajām vajadzībām.

ES satelītsakaru nozare gūs labumu no ilgtermiņa saistībām un ES līmeņa drošības akreditācijas. Tā kā ES ir valdības pakalpojumu ilgtermiņa enkursklients, tiek stiprināts satelītsakaru nozares ekonomiskais pamatojums un atzīts par tādu, kas nerada risku, ļaujot vieglāk piekļūt finansējumam un galu galā kļūt konkurētspējīgākiem.

Eiropas iedzīvotāji gūs tiešu un netiešu labumu no dažādu drošības jomas dalībnieku darbības rezultativitātes palielināšanas.

1.4.4. *Snieguma rādītāji*

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

1. konkrētais mērķis. Uzlabot Savienības sakaru pakalpojumu noturību, izstrādājot, veidojot un ekspluatējot multiorbitālu savienojamības infrastruktūru, kas tiek pastāvīgi pielāgota satelītsakaru pieprasījuma attīstībai, ņemot vērā arī dalībvalstu pastāvošos un topošos aktīvus, ko izmanto ar Regulu (ES) 2021/696 izveidotās Savienības kosmosa programmas komponentā GOVSATCOM.

1. rādītājs. Sākotnējam valdības pakalpojumu kopumam dalībvalstu valdības un ES iestādes var piekļūt 2025. gadā, ar pilnu jaudu – 2027. gadā.

2. rādītājs. Pakalpojumu pieejamība.

3. rādītājs. Savienības pastāvošās jaudas kopuma pilnīga integrācija, integrējot GOVSATCOM zemes infrastruktūru.

4. rādītājs. Telesakaru tīklu lielāko atvienojumu skaits gadā dalībvalstīs, kuru mazinājusi drošas savienojamības sistēma.

5. rādītājs. Lietotāju apmierinātība ar drošas savienojamības sistēmas veikumu.

2. konkrētais mērķis. Ar proaktīvu un reaģējošu aizsardzību pret kiberdraudiem un elektromagnētiskajiem draudiem veicināt kiberneturību un operatīvo kiberdrošību un

integrēt Eiropas kvantisko sakaru infrastruktūras kosmisko un ar to saistīto zemes segmentu, lai nodrošinātu kriptogrāfisko atslēgu drošu pārraidi.

1. rādītājs. Sistēma iegūst drošības akreditāciju, kas ļauj dienestiem nosūtīt ES klasificētu informāciju (ESKI) līdz noteiktam klasifikācijas līmenim un ES dalībvalstu klasificētu informāciju ar līdzvērtīgu klasifikācijas līmeni, ievērojot principus, kas noteikti Padomes Lēmumā (2013/488/ES) par drošības noteikumiem ESKI aizsardzībai.

2. rādītājs. EuroQCI kosmosa infrastruktūras integrācija, pamatojoties uz piemērotāko tehnisko risinājumu

3. konkrētais mērķis. Uzlabot un paplašināt citu Savienības kosmosa programmas komponentu spējas un pakalpojumus.

1. rādītājs. Citu Savienības kosmosa programmas komponentu apkalpošanas derīgo kravu skaits.

4. konkrētais mērķis. Stimulēt novatorisku un revolucionāru tehnoloģiju ieviešanu, it īpaši – izmantojot jauno kosmisko rūpniecību.

1. rādītājs. Jaunuzņēmumu, MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrību skaits, kuras piedalās infrastruktūras attīstībā.

5. konkrētais mērķis. Visā Savienībā ļaut tālāk attīstīt ātrdarbīgu platjoslu un vienlaidu savienojamību, likvidējot sakaru nestrādes zonas un paplašinot kohēziju visu dalībvalstu teritorijā, kā arī nodrošināt savienojamību stratēģiski svarīgos ģeogrāfiskos apgabalos ārpus Savienības.

1. rādītājs. Komerčiālo satelītsakaru platjoslas ātrums.

2. rādītājs. Jaunu komerciālo satelītsakaru potenciālo lietotāju skaits ES laukos un stratēģiski nozīmīgos apgabalos.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības un detalizēts iniciatīvas izvēršanas grafiks*

Programmas īstenošanai nepieciešamo uzdevumu izpildei vajadzēs:

- noslēgt koncesijas līgumu vai jauktu līgumu ar nozari, kas atlasīta atbilstīgi iepirkumu procedūrai Finanšu regulas VII sadaļā;
- sistēmas izstrādi un ieviešanu;
- pakalpojumu izmantošanu, lai dalībvalstu valdības un ES iestādes varētu piekļūt sākotnējam valdības pakalpojumu kopumam 2025. gadā, bet pilnā apjomā – 2027. gadā;
- panākt integrāciju ar GOVSATCOM centriem 2025. gadā;
- sistēmas drošības akreditāciju 2027. gadā, kas ļauj dienestiem pārsūtīt ES klasificēto informāciju (ESKI) līdz noteiktam klasifikācijas līmenim un līdzvērtīga klasifikācijas līmeņa ES dalībvalstu klasificēto informāciju, ievērojot Padomes

Lēmumā (2013/488/ES) noteiktos principus par drošības noteikumiem ESKI aizsardzībai;

- nepieciešamo personālu Eiropas Komisijā programmas pārvaldīšanai un dažādu aģentūru, sevišķi Aģentūras, rezultatīvai darba uzraudzībai;

- nepieciešamo Aģentūras personālu un budžetu, lai pareizi īstenotu dažādas darbības, par kurām Aģentūra atbildēs saistībā ar programmu.

- 1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šajā punktā "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Programma nodrošinās garantētu piekļuvi drošiem satelītsakariem. Tādējādi netieši tiks veicinātas ES drošības intereses. Dalībvalstīs tā atbalstīs, piemēram, civilās aizsardzības spēkus un valsts policiju, struktūras, kas pilda sabiedriskās drošības funkcijas, robežsardzi, kā arī jūrniecības nozari. ES līmenī tā sekmēs ES aģentūru, piemēram, *Frontex* un *EMSA*, darbu un uzlabos civilās aizsardzības un humanitārās intervences pasākumu rezultativitāti ES un pasaulē.

ES līmeņa pārvaldības izveide, kurā drošus un modernus satelītsakaru pakalpojumus var izmantot visi valsts un ES drošības jomas dalībnieki, veicinātu iedarbīgāku un autonomāku ES atbildi uz riskiem un apdraudējumu, sākot no kiberuzbrukumiem un hibrīddraudiem, kā arī dabas katastrofām līdz mainīgajiem drošu valdības satelītsakaru izmantošanas gadījumiem un augošajām globālajām vajadzībām.

ES privātajai kosmosa nozarei nav dzīvotspējīga ekonomiskā pamatojuma sistēmas izstrādei bez valdības saistībām. Investīcijas pētniecībā un izstrādē veicinās ES rūpniecības konkurētspēju.

- 1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Mācības, kas gūtas, pārvaldot Savienības kosmosa iniciatīvas un programmas

i) Publiskā un privātā sektora partnerība (PPP)

PPP īstenošanas modelis tika apsvērts *Galileo* programmas sākumā.

ii) Pārvaldība

Pārvaldības struktūra citām Savienības kosmosa iniciatīvām ir apliecinājusi, ka *EUSPA* ir vispiemērotākā uzdevumiem, kas saistīti ar šādu iniciatīvu īstenošanu, savukārt EKA ir paredzēta izstrādes un apstiprināšanas posmu atbalstam.

- 1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Programmai ir līdzīgi mērķi ar citām Savienības programmām, piemēram, programmai "Apvārsnis Eiropa", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/695, programmai "Digitālā Eiropa", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/694, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1153, un sevišķi Savienības kosmosa programmai, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/696.

Nemot vērā tās ietekmi uz Savienības un tās dalībvalstu drošību, programmai ir arī kopīgi mērķi un principi ar Eiropas Aizsardzības fondu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/697.

Tā kā programma aptver visu pasauli, tai ir arī kopīgi mērķi un principi ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, kas izveidots ar Regulu (ES) 2021/947.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas risinājumu, arī pārdales iespējas, novērtējums

Iniciatīvas finansēšana no Savienības budžeta balstās līdzekļu ieguldījumā no šādām pastāvošajām Savienības programmām, kuru mērķi ir līdzīgi šīs iniciatīvas mērķiem:

- Savienības kosmosa programma
- programma “Digitālā Eiropa”
- Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments
- Eiropas Aizsardzības fonds
- Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments – rezerve jaunām problēmām un prioritātēm

Daļa finansējuma tiek nodrošināta arī no līdzekļiem, kas pieejami daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam 1. un 5. izdevumu kategorijā.

Programmu papildina arī finansējums, kas tiek īstenots programmas “Apvārsnis Eiropa”, Savienības kosmosa programmas un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta ietvaros.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☒ Ierobežots ilgums

- ☒ darbības laiks: 1.1.2023.–31.12.2027.
- ☒ finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no 2023. līdz 2027. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no 2023. līdz 2030. gadam

☐ Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi⁵⁰

☒ Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, ieskaitot personālu Savienības delegācijās;
- ☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☒ Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to norīkotām struktūrām;
- ☒ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☒ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☐ publisko tiesību subjektiem;
- ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām, ievērojot LES V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Dažādiem pārvaldības dalībniekiem būs šādi pienākumi:

i) Komisijai ir vispārēja atbildība par programmas īstenošanu, arī drošības jomā, neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jautājumos.

ii) Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrai (atrodas Prāgā) būs atbildība par - programmas valdības infrastruktūras darbības nodrošināšanu;

⁵⁰

Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

- valdības infrastruktūras darbības drošību, cita starpā riska un apdraudējuma analīzi, drošības uzraudzību;
 - valdības pakalpojumu sniegšanu;
 - koncesijas vai jaukta līguma pārvaldību;
 - valdības pakalpojumu ar lietotājiem saistīto aspektu visaptverošu koordinēšanu ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, attiecīgajām Savienības aģentūrām, EĀDD un citiem subjektiem;
 - darbību veikšanu saistībā ar programmas piedāvāto pakalpojumu izmantošanu no lietotāju puses.
- iii) Ievērojot iekšējā lēmumu pieņemšanas procesa pielāgojumus, kas ļauj aizsargāt ES intereses, Eiropas Kosmosa aģentūrai (EKA) tiks uzticēti šādi pienākumi:
- izstrādes un apstiprināšanas darbības īstenošanas līgumu ietvaros;
 - tehniskās lietpratības nodrošināšana Komisijai, arī programmas tehnisko aspektu sagatavošana;
 - īstenošanas līgumu izvērtēšana.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Iniciatīvas uzraudzībai jāaptver tālāk minētie aspekti.

- **Īstenošana.** Infrastruktūras ieviešana saskaņā ar līgumisku vienošanos. Darbības mērķi tiks noteikti katram PPP infrastruktūras ieviešanas posmam ar saistītajiem galvenajiem snieguma rādītājiem (*KPI*), kas jāatspoguļo arī līgumiskās vienošanās dokumentā. *KPI* tiks noteikti, pamatojoties uz operacionālajām un drošības prasībām, un tos uzraudzīs Komisija. Īstenošanas aktos turpmāk definēs pakalpojumu portfeļa, valdības pakalpojumu sniegšanas prasības, vispārējās drošības prasības un darba programmu.

- **Piemērošana.** Iniciatīvas ietvaros nodrošināto pakalpojumu izpilde un iniciatīvas lietotāju vajadzību attīstība. Konkrēti mēra, izmantojot šādus rādītājus:

- globālais pārklājums,
- pakalpojumu pieejamība,
- latentums,
- lietotāju skaits,
- izmantoto datu apjoms (proti, sistēma tiek izmantota, un jauda ir attiecīgi piemērota).

Rādītājus mērīs reizi gadā.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma(-as)

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Komisijai būs vispārēja atbildība par programmas īstenošanu, arī drošības jomā, neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jautājumos.

Komisija uzticēs EKA un *EUSPA* sekmēt pareizu īstenošanu attiecīgi attiecībā uz izstrādes un apstiprināšanas darbībām un ekspluatācijas darbībām. Turklāt *EUSPA* veiks valdības infrastruktūras un valdības pakalpojumu drošības akreditāciju saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 V sadaļas II nodaļu.

Maksāšanas kārtībai jāpaliek līdzīgai iepriekšējā DFS noteiktajai kārtībai: aģentūras sagatavo maksājumu prognozi, to pārbauda Komisija (sevišķi attiecībā uz kopējo deleģēto finansējumu), un maksājums tiek veikts regulāri, lai pilnvarotie subjekti varētu rezultatīvi pārvaldīt iepirkumu un izvairīties no jebkādam finanšu problēmām. Komisija saglabā pilnvaras, apstiprinot maksājumu, proti – tai ir likumīgas tiesības to samazināt, ja pieprasījums un ar to saistītā prognoze tiek uzskatīti par pārmērīgiem.

Iemaksu līgumos noteiktā kontroles stratēģija tiks veidota, pamatojoties uz pieredzi, kas iegūta iepriekšējā DFS, sevišķi ceturkšņa pārskatu sniegšanas procesā (kas ietver programmatiskos, finanšu un riska pārvaldības ziņojumus) un dažādos valdes (piemēram, iepirkumu valdes) līmeņos un sanāksmēs. Nākotnes kontroles stratēģija balstīsies visu to risku definīcijā, ar kuriem programma var saskarties, un ņems vērā to relatīvo nozīmi un iespējamo ietekmi uz programmu. Šī kontroles organizācija

izrādījās lietderīga galvenajām darbībām *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus*, kā norādīts attiecīgajos vidusposma izvērtējumos.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Identificētie riski

Tehnoloģijām – tādu jaunāko tehnoloģiju izmantošana, kuras vēl ir jāapstiprina un kuru specifikācijas pastāvīgi mainās.

Rūpniecībai – infrastruktūru izveidē un uzlabošanā var iesaistīties daudzi rūpniecības nozares dalībnieki vairākās valstīs, kuru darbs ir rezultatīvi jākoordinē, lai izveidotu uzticamas un pilnībā integrētas sistēmas, it īpaši drošības ziņā.

Grafika neievērošanas risks – katra ieviešanas kavēšanās apdraudētu radušos iespēju un varētu novest pie izmaksu pārsniegšanas.

Pārvaldei – programmas pārvaldības nolūkos ir jāsadarbojas dažādām struktūrām un ir jāgarantē atbilstošs stabilitātes un organizācijas līmenis. Turklāt vairākos svarīgos jautājumos ir jāņem vērā viedokļu atšķirības starp dažādām iesaistītajām pusēm un sevišķi starp dalībvalstīm. Šajā kontekstā jāapsver dažu risku, arī finansiāla un ar drošību saistīta riska, sadalījums starp tiem dalībniekiem, kuri atrodas vislabākajā situācijā, lai tos pārvarētu.

Finansēm – finansiālais risks ir saistīts ar dalībvalstu un privātā sektora nepietiekamo finansējumu. Šis risks būs zināms iepirkumu procedūras laikā, pirms tiek izdarīti secinājumi par jebkādiem izdevumiem saistībā ar programmas īstenošanu.

Iekšējā kontrole

ĢD *DEFIS* vispārējā iekšējās kontroles sistēma balstās dažādos ziņojumos, ko pilnvarotie subjekti sniedz reizi ceturksnī. Šiem ziņojumiem seko īpaši pārskati, lai nodrošinātu, ka plānošana ir ievērota un atrisinātu jebkādas tehniskas grūtības; šajos pārskatos ietilpst ar programmas īstenošanu saistīto risku uzraudzība. Turklāt ĢD *DEFIS* veic pēcrevīzijas, lai nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību no pilnvaroto subjektu puses.

2.2.3. *Kontroles izmaksu lietderības (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Programmas galveno budžetu pārvalda Aģentūra un EKA, izmantojot iemaksu līgumus. Pamatojoties uz pagātnes datiem, Komisijas veiktās visu pilnvaroto subjektu vispārējās kontroles izmaksas ir mazākas par 1 % no saistītajiem pārvaldītajiem līdzekļiem. Izmaksas īstenošanas struktūrām, pamatojoties uz iepriekšējo periodu, tiek lēstas 5–10 % apmērā.

Paredzamie kļūdas riska līmeņi gan maksājuma izdarīšanas, gan slēgšanas brīdī ir ierobežoti, ņemot vērā iepirkuma mehānismu: Komisija deleģē iepirkumu īstenošanu Aģentūrai vai EKA saskaņā ar daudzgažu finanšu shēmu, un šīs aģentūras reizi ceturksnī ziņo par faktiskajiem un prognozētajiem iepirkumiem deleģēto summu robežās.

2.3. **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

No šīs regulas izrietošajos iemaksu līgumos, kurus noslēgs ar trešām personām, vajadzības gadījumā pēc ES ieskatiem nodrošina Komisijas vai jebkura tās pilnvarota pārstāvja uzraudzību un finanšu kontroli, kā arī Revīzijas palātas vai *OLAF* uz vietas veiktās revīzijas.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas (skatīt tabulu zem 3.2. iedaļas)

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. 51	no EBTA valstīm ⁵²	no kandidātvalstīm ⁵³	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
1	04.0301	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
5	13.05	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
6	14.07	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

⁵¹ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

⁵² EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁵³ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Savienības drošas savienojamības finansējuma avoti

3.2.1. Līdzekļu piešķiršana ar esošajām programmām

Kosmosa programma	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
04.0101.03 Atbalsts kosmosa programmai	0,900	0,550	0,300	0,300	0,300	0,300	0,450	3,100
04.0201 <i>Galileo/Egnos</i>	1,325							1,325
04.0203 <i>GOVSATCOM/SSA</i>	18,448	24,641	39,472	41,826	40,435	26,708	26,132	217,662
Kopā kosmosa apguvei	20,673	25,191	39,772	42,126	40,735	27,008	26,582	222,087

“Apvārsnis Eiropa” – kopa “Digitālā joma, rūpniecība un kosmos”			86,000	86,000	86,000	86,000	86,000	430,000
--	--	--	--------	--------	--------	--------	--------	---------

<i>NDICI</i> “Eiropa pasaulē”					50,000	50,000	50,000	150,000
----------------------------------	--	--	--	--	--------	--------	--------	---------

Kopā iezīmēts	20,673	25,191	125,772	128,126	176,735	163,008	162,582	802,087
---------------	--------	--------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

3.2.2. Jaunās Savienības drošas savienojamības programmas apropriāciju finansējuma avots

Ieguldījums no kosmosa programmas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------

Atbalsts <i>Galileo/EGNOS</i>			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050	0,900
<i>Galileo/EGNOS</i>					80,000	80,000	97,013	257,013
Kopā <i>Galileo/EGNOS</i>			0,250	0,200	80,200	80,200	97,063	257,913

Ieguldījums no EISI	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
Digitālā sadaļa				50,000	50,000	50,000	50,000	200,000

Ieguldījums no <i>DEP</i>	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
<i>DEP</i> ⁵⁴			88,000	88,000	88,000	88,000	88,000	440,000

Ieguldījums no Eiropas Aizsardzības fonda	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
Spēju attīstība				51,000	61,000	71,000	85,000	268,000
Aizsardzības pētījumi				25,000	30,000	35,000	42,000	132,000
Kopā EAF				76,000	91,000	106,000	127,000	400,000

Ieguldījums no	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
----------------	------	------	------	------	------	------	------	------

⁵⁴

Galvenokārt gaidāms no kiberdrošības

<i>NDICI</i> “Eiropa pasaulē”								
Rezerve jaunām problēmām un prioritātēm					50,000	50,000	50,000	150,000

Rezervju lietošana	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
1. izdevumu kategorija			20,000	10,000	10,000	5,000	5,000	50,000
5. izdevumu kategorija			30,000	20,000	20,000	15,000	15,000	100,000
Rezerves kopā			50,000	30,000	30,000	20,000	20,000	150,000

PROGRAMMU UN REZERVES IEGULDĪJUMU KOPSAVILKUMS

Ieguldījums no programmām un rezerves	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
Kosmoss			0,250	0,200	80,200	80,200	97,063	257,913
EISI				50,000	50,000	50,000	50,000	200,000
<i>DEP</i>			88,000	88,000	88,000	88,000	88,000	440,000
1. izdevumu kategorijas rezerve			20,000	10,000	10,000	5,000	5,000	50,000
Starpsumma – 1. izdevumu kategorija			108,250	148,200	228,200	223,200	240,063	947,913
EAF				76,000	91,000	106,000	127,000	400,000

5. izdevumu kategorijas rezerve			30,000	20,000	20,000	15,000	15,000	100,000
Starpsumma – 5. izdevumu kategorija			30,000	96,000	111,000	121,000	142,000	500,000
<i>NDICI</i>					50,000	50,000	50,000	150,000
Starpsumma – 6. izdevumu kategorija					50,000	50,000	50,000	150,000
Savienības drošas savienojamības kopsumma			138,250	244,200	389,200	394,200	432,063	1 597 913

3.2.3. *Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām*

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	01	Vienotais tirgus, inovācija un digitālā nozare – 4. kopa “Kosmos”
--	----	---

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g.</i>	KOPĀ
--	------	------	------	------	------	------	------	---------------------	------

04.0301 Darbības apropriācijas drošai savienojamībai ⁵⁵	Saistības	(1)		0	108,000	148,000	228,000	223,200	240,013		947,013
	Maksājumi	(2)			100,000	100,000	200,000	200,000	200,000	147,013	947,013
04.0101.03 – Atbalsta izdevumi	Saistības = maksājumi	(3)			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050		0,900
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums 1. izdevumu kategorijā	Saistības	= ₁ + 3			108,250	148,200	228,200	223,200	240,063		947,913
	Maksājumi	= ₂ + 3			100,250	100,200	200,200	200,200	200,050	147,013	947,913

04 0301 Ieguldījums <i>EUSPA</i> budžetā no drošas savienojamības budžeta	Saistības	(4)			-1,950	-2,850	-3,850	-5,500	-5,850		-20,000
	Maksājumi	(5)			-1,950	-2,850	-3,850	-5,500	-5,850		-20,000

⁵⁵

ĢD *CNECT* tiks kopīgi deleģēts šāds budžets:

- 390 miljoni EUR (ieguldījums no *DEP*) *EuroQCI* virszemes segmenta realizācijai.
- 50 miljoni EUR (ieguldījums no *DEP*) tiks izmantoti, lai izstrādātu drošu iebūvētu drošas savienojamības arhitektūru, kurā ietilpst *QKD*, t. sk. saites uz kosmosa datu pārraides sistēmu.
- 90 miljoni EUR (ieguldījums no *EISI*), ko paredzēts iztērēt *EuroQCI* virszemes daļai
- 110 miljoni EUR (ieguldījums no *EISI*), ar ko paredzēts segt *EuroQCI* satelītu infrastruktūras segmenta iepirkumu

					2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirumam	Saistības	=1+3 +4			106,300	145,350	224,350	217,700	234,213		927,913
	Maksājumi	=2+3 +5			98,300	97,350	196,350	194,700	194,200	147,013	927,913

KOPĀ apropriācijas 1. izdevumu kategorijā	Saistības	=1+3			108,250	148,200	228,200	223,200	240,063		947,913
	Maksājumi	=2+3			100,250	100,200	200,200	200,200	200,050	147,013	947,913

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	05	Drošība un aizsardzība – 13. kopa “Aizsardzība”
--	----	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g.	KOPĀ
13.0501 Darbības apropriācijas drošai savienojamībai	Saistības	(1)			30,000	96,000	111,000	121,000	142,000		500,000
	Maksājumi	(2)			30,000	50,000	100,000	100,000	100,000	120,000	500,000

KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums 5. izdevumu kategorijā	Saistības	= 1.			30,000	96,000	111,000	121,000	142,000		500,000
	Maksājumi	=2			30,000	50,000	100,000	100,000	100,000	120,000	500,000

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	06	KAIMIŅATTIECĪBAS UN PASAULE. 14. kopa “Ārējā darbība”
--	----	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g.</i>	KOPĀ
14.07 Darbības apropriācijas drošai savienojamībai	Saistības	(1)					50,000	50,000	50,000		150,000
	Maksājumi	(2)					40,000	40,000	40,000	30,000	150,000
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums 6. izdevumu kategorijā	Saistības	=1					50,000	50,000	50,000		150,000
	Maksājumi	=2					40,000	40,000	40,000	30,000	150,000

KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas, ieskaitot <i>EUSPA</i> nododamo budžetu)	Saistības	(4)			138,000	244,000	389,000	394,000	432,013		1597,013
	Maksājumi	(5)			130,000	150,000	340,000	340,000	340,000	297,013	1597,013

KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības = maksājumi	(6)			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050		0,900
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–6. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	= 4. + 6.			138,250	244,200	389,200	394,200	432,063		1597,913
	Maksājumi	= 5. + 6.			130,250	150,200	340,200	340,200	340,050	297,013	1597,913

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē tiesību akta finanšu pārskata pielikumā (iekšējo noteikumu V pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g.</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi		2,334	2,334	2,334	2,334	1,690	1,448		12,474
Citi administratīvie izdevumi		0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343		2,058

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)		2,667	2,667	2,667	2,667	2,033	1,791		14,532
--	------------------------------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g.	KOPĀ
KOPĀ – apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas IZDEVUMU KATEGORIJĀS	Saistības		2,677	140,927	246,877	391,877	396,23341	433,854		1612,445
	Maksājumi		2,677	132,927	152,877	342,877	342,23333	341,841	297,013	1612,445

Informācijai – papildus kosmosa programmai un Savienības drošas savienojamības programmai DFS paketē ir iekļauts atsevišķs finansējums ES ieguldījumam Aģentūrā, ko veido budžeta pozīcija 04.1001 – sākotnēji 504 miljonu EUR. Ir paredzēts papildu ieguldījums 20 miljonu EUR apmērā, lai finansētu papildu darbiniekus *EUSPA* vajadzībām (30 amata vietas 2027. gadā).

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g.	KOPĀ
Darbības apropriācijas 04.10 01 ES ieguldījums Aģentūrā	Saistības	56,175	68,345	72,812	75,770	76,059	77,577	77,777		504,515

	Maksājumi	56,175	68,345	72,812	75,770	76,059	77,577	77,777		504,515
Ieguldījums EUSPA budžetā no drošas savienojamības budžeta	Saistības			1,950	2,850	3,850	5,500	5,850		20,000
	Maksājumi			1,950	2,850	3,850	5,500	5,850		20,000
KOPĀ EUSPA	Saistības	56,175	68,345	74,762	78,620	79,909	83,077	83,627		524,515
	Maksājumi	56,175	68,345	74,762	78,620	79,909	83,077	83,627		524,515

EUSPA papildu budžets sadalīts pa posteņiem šādi:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)		miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)								
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g.</i>	KOPĀ
1. pozīcija – algas	Saistības			1,225	1,825	2,450	3,700	3,950		13,150
	Maksājumi			1,225	1,825	2,450	3,700	3,950		13,150
2. pozīcija – citi administratīvie izdevumi	Saistības			0,450	0,750	1,000	1,400	1,400		5,000
	Maksājumi			0,450	0,750	1,000	1,400	1,400		5,000

3. pozīcija – darbības izdevumi	Saistības			0,275	0,275	0,400	0,400	0,500		1,850
	Maksājumi			0,275	0,275	0,400	0,400	0,500		1,850
KOPĀ EUSPA papildu budžets	Saistības			1,950	2,850	3,850	5,500	5,800		20,000
	Maksājumi			1,950	2,850	3,850	5,500	5,800		20,000

EUSPA nepieciešamie darbinieki 2021.–2027. gadam (darbinieku skaits):

<u>Sākotnējais personāls EUSPA saskaņā ar Kosmosa regulu</u>	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pagaidu darbinieki <i>AD</i>	189	229	249	249	249	249	249
Pagaidu darbinieki <i>AST</i>	2	2	2	2	2	2	2

<i>CA</i>	34	34	34	34	34	34	34
<i>SNE</i>	13	14	14	14	16	16	16
KOPĀ	238	279	299	299	301	301	301

<u><i>EUSPA</i> vajadzībām pieprasītie papildu darbinieki</u>	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pagaidu darbinieki <i>AD</i>	0	0	5	8	10	15	15
Pagaidu darbinieki <i>AST</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>CA</i>	0	0	4	5	7	10	12
<i>SNE</i>	0	0	1	1	2	3	3
KOPĀ	0	0	10	14	19	28	30

KOPĀ <i>EUSPA</i> darbinieki	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pagaidu darbinieki <i>AD</i>	189	229	254	257	259	264	264

Pagaidu darbinieki <i>AST</i>	2	2	2	2	2	2	2
<i>CA</i>	34	34	38	39	41	44	46
<i>SNE</i>	13	14	15	15	18	19	19
KOPĀ	238	279	309	313	320	329	331

30 papildu amata vietas *EUSPA* ir saistītas ar valdības infrastruktūras darbību un valdības pakalpojumu sniegšanu, arī saistīto līgumu pārvaldību, kā arī valdības infrastruktūras un pakalpojumu drošības akreditāciju un valdības pakalpojumu ar lietotājiem saistīto aspektu visaptverošu koordinēšanu.

3.2.4. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

7. IZDEVUMU KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā								
Cilvēkresursi		2,334	2,334	2,334	2,334	1,690	1,448	12,474
Citi administratīvie izdevumi		0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	2,058
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā		2,677	2,677	2,677	2,677	2,033	1,791	14,532

Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS daudzgadu finanšu shēmā								
Cilvēkresursi								
Pārējie administratīvie izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas)			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050	0,900
Starpsumma ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050	0,900

KOPĀ		2,677	2,927	2,877	2,877	2,233	1,841	15,432
-------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.4.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi.
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki) <u>GD DEFIS vajadzībām</u>								
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības		11	11	11	11	8	7	
Delegācijas								
Pētniecība								
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu <i>FTE</i>) – <i>AC, AL, END, INT</i> un <i>JED</i> <u>GD DEFIS vajadzībām</u>								
7. izdevumu kategorija								
Finansēts no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	– galvenajā mītnē		7	7	7	7	5	4
	– delegācijās							
Finansēts no programmas piešķiruma	– galvenajā mītnē							
	– delegācijās							
Pētniecība								
Citi (precizēt)								
KOPĀ			18	18	18	18	13	11

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	11 <i>FTE</i> darbību sākšanai, samazināts līdz 7 2027. gadā, lai nodrošinātu PPP pārvaldību
-------------------------------	--

	un darbības, finansiālo un juridisko uzraudzību.
Ārštata darbinieki	7 <i>FTE</i> darbības sākšanai (3 <i>AC</i> un 4 <i>SNE</i>), samazināts līdz 4 2027. gadā (1 <i>AC</i> un 3 <i>SNE</i>), lai nodrošinātu PPP pārvaldību un darbības uzraudzību.

3.2.5. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas vajadzībām:

- ☒ pilnībā pietiek ar līdzekļu pārdali daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā.

1., 5. un 6. izdevumu kategorija Sīkāku informāciju sk. 3.2. iedaļā.

- ☒ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā.

1. un 5. izdevumu kategorijas rezerves Sīkāku informāciju sk. 3.2. iedaļā.

- ☐ jāpārskata DFS.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.6. Trešo personu iemaksas

Priekšlikuma/iniciatīvas vajadzībām:

- ☐ neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- ☒ paredz šādu trešo personu sniegtu līdzfinansējumu:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā
EKA un/vai dalībvalstis	Jāaprēķina	Jāaprēķina	Jāaprēķina	Jāaprēķina	Jāaprēķina	Jāaprēķina
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas						

EKA un/vai dalībvalstis savu dalību šādā darbībā apstiprinās vēlāk.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- ☒ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - ☐ pašu resursus
 - ☐ citus ieņēmumus
 - atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁵⁶						
			Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
..... pants									

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

[..]

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[..]

⁵⁶ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.